

دیاری مه هاباد

(په ندى پیشینیان)

له هه لبه سته پر مه به سته کانی :

مه لانه فوری حافزی مه هابادی

له ژیر چاوه دیری :

ماموستا مه ژاردا

مہ ہایاں

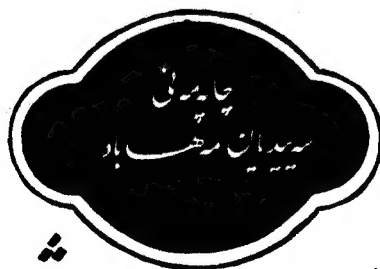
دیار

لہ ہہ بستہ

پڑمہ بہ بستہ کانی مہ لاغہ فوری حافری

لہ شیرچا وہ دیری :

مامو ستماہہ زاردا

کو کرا وہی ؛ ر. زہش نہ حمہ دی

کوټه لیک له شاعر کانی

ما قوسنه لاغه فوری لها باد هم به رجا که ورت که لهینا
لوی من له ماره ی چو نیستی ته زرو مانا ده بیرو بزوای
قوم ده رزم .

ره نله که گریښي له ل بلیم خونیده وار ان لایان واتی
رو بینیم به خه برقم داوه له که روا بیر که نه وه لیم رونه
زور بی سینا من لاغه فور لهونه زری به لهونه رو
دهست ره نلینه . له که رانی دنیا ی نه بوه ، شیم وانی
توت بی بی .

مالم له قه له شاعری ودهم پاراوی هېږه دل هه زکا
ره نلینه . له ته رازوی له ل له لگانی و تیره وانی تا بئیر
قوس و نه نلینه .

هم وېښه دانه دانه شاعر کانی شی که موه و خوښه رانی
شاره زاکم . له که ی به وردی و زانای و بیان خوښی
و با شیان به وده رلی ده رکا ده رانی من به دل دایم
وراست ده کم که م لاغه فور نیستا که ته شیری که له عا مانی
کورده و لری و له لای من شیک راو تیری و لهیندک لایان

وایه کوثره . له فوادمده وئ له شاعره بیچاره مان لهج
 نه ب له پیغه . ره ست که وئ ، شیره کانی فوئ پ چاپ
 محات ، که له به لهره . ب بوش نه بین .
 لکه ژا

۱۱، ۱۲، ۱۳

شنا نامه ی کتاب

نام کتاب: دیاری مها باد

نام نویسنده: ملا غفور

نام انتشارات: سیدیان

چاپ از: چاپخانه

تاریخ انتشار: فروردین ۶۳

نوبت چاپ کتاب: اول

تیراژ: ۴۰۰۰ جلد

کتابخانه ملی افغانستان

پیشـــه کی

کومەلیک له شیعرهکانی مامۆستا مهلا غفوری مه هابادیم
بهر چاو کهوت که هینابوی من له بارهی چۆنیهتی تهرزو
ماناو بهیرو بروای خۆم دهربرم .

رهنگه تهگهر پیشی ههڵ بلیم خوینده واران لایان وابی
رو بینیم به خهرج داوه . تهگهر وا بیر بکه نه وه لیم رونه
زۆر بۆ ئینسافن .

مهلا غفور هۆنهریکی به هونهرو دست رهنگینه تهگهر
مالی دونیای نهبوه پیشم وایه قهت بوبی مالم ههقه له
شاعیری و دم پاراوی چهندی دڵ ههزکا رهنگینه له تهرازی
ههڵ سهنگانی وێژهوانی تا بیژی قورس و سهنگینه ههوجه
نیه دانه دانهی شیعرهکانی شی کهمهوه و خویندهرانـــی
شاره زاکهم ههر کهسۆ به وردی و زانایی . وایان خوینـــی
وباشیان سهره و دهر لۆ دهرکا دهرانی من به دڵ دهلیم
وراست دهکهم که مهلا غفور ئیستا که تهستیرکه له فاسمانی
کۆرده واری و له لای من تیشک داوێژی و هیندیك لایان
وایه کوپژه له خوام دهوێ ئهم شاعیره بیچاره مان هیچ نهبی
هیندهی دهست کهوێ . شیعرهکانی خوی پۆ چاپ کات
که له بههرهی بۆ بهش نهیین .

ههزار

به نیوی خوی مهن که یارمهی دام

ئو بهرهمه جوانه کویکهمه

کهندو کلوی ریگای زیان ئهههده زوره که ئینسان هه

چهند له مهزرای چۆل و چمتون و سامناک و بۆ دهره تانی

چهرمهسهری ره ههده بو بۆ هیشتا هست بهوی دهکا چوار

چیویهکی پۆلایین رهگ و لهش و ئهندامیان له نیو خو گرتوه

و ئهشکهجه و ئازاری ئهدهن .

زیان ئو قوناغه بۆ بهقایه له نیوان دوو نمونی نادیارا

میدانیکی پان و بهرینه بو ههله سهنگاندن و تاقی کردنهوی

ئینسان تا بهلکو بتوانی بهر ههلهستی نهزانی و دلرهمی راست

بۆ تهوه و پر به دهی بو رزگاری ئینسان له دهست ئینسان

هاوار بکا و قهلاي زۆرداران تیک بروخینی و دونیای برایه تی

و خوشه ویستی بهدی بینی .

چ خوشه ئهوکاتهی ئینسان بو وهی بژی و خوین له

رهگ و ئهندامی لهشی دا به زمیری خوشه ویستی بهوی ئاده میزاد

پل بداو ئاسهواری گورگه به روالهت بهسته زمانهکان نه مینی

و ئینسانه ئازادهکان بتوانن له سروشت و دهست کوردی

خوداوهندی بو پیشکهوتن و خزمهت به یهکتر کهک وهرگرن

بهکم جار نییه مهلا غهفوری (حافر) ئهناسم و ناشموی بهو

قسانه ئه دییک به عزیزانی ئهدهب پهروه ریناسینم ، چونکی

ئەمەى راستىيە قەلەمىك كە لە پىناوى برس و ترسا لە رى
 ھەتە نەبوى رى ھەلەروى ناگرتە بەرو زۆر بە ئاسانى
 جى ى خۆى ئەكاتەو و ھەل ئەدا لە دەردەكان بدوى ئەو
 دەردانى سالا ھەى سالا لە گەلمان بوون و خاومە بىرو
 بروايەكان ناسىويانن و بو لە ناو بردنى ئەمۆش و زامانى
 زيات تىكوژاوان و تەنانت ئەگەر تى گىراوى يەكان لە ژيانى
 دا بەدى ھاتوو ھەليان داوہ بە شىوہى پەند و مەل
 بو بەرەى دواى خويان بىھىلنەو تا ئەو گرى پوچكە يا
 ھەلەيە رۆزگارېكى سەر لە نوئ دوياتە نەيئتەو و دەرسى
 لى وەرگرن بەلام كوا ئەورۆ وايە ؟

خەم و دەردى ژيان ئەوكات بە راستى و دەروستى
 ديتە سەر كاغەز و قەلەم ئەتوانى لاپەرەكان بە دركەندى ئەو
 دەردانە بنەخشىنى كە نوسەر يا شاعىر وەك ھەمو خەلكى
 لايەنگر لە ناو دەردا ژيا بى و خۆى لە خەلك و دەردەكانيان
 بىگانە نەزانى .

جاكى لە مەلا غەفور زۆرتر خەمى ژيانى بە ئەستوۆو

بوو و دونىاي روناكى ئىنسانەكانى وا بە تاريكى ديوہ ؟

كوتنى دەردەكانىش ئەوكات ئەتوانى باش و بە جى بى
 كە خوئنەر لە بىستن و شارەزابون بە سەرياندا كالىھى
 چارمەرى ھەلبەستى و ھەستى و دەرمانىك بو ئەو ھەمو

کم و کوریانهی ریځای ټینسانى دیل به د مست زیانه وه
 بدوژیتهوه یو من که همو کات تاواتم ټهوه بویه بزه
 خوشی بڅمه سهر لیوه به بارو گونا ماتم گرتوکانسى
 ټینسانى لى قومارو همناسه سارد . جوى شانازییه توانیم
 به هاتو و چو و ته قالای بى وچان به سهر زور گیرو
 گرفتار دا زال بوم و بهرهمهکانى مهلا غفور که له دریځه
 تمهنى دا سوزایی بههار و گشه و تروسکى ټستیرهکانى
 به چاوى دل دیوه کوکهمهوه و بهر چمشنه بهرگری له
 له ناو چون و فراهوش بونى ټهوه هسته خاوپنه بکم
 به پیوستی دهمان سپاس بکم له ماموستای همزاران
 همزاري پایه بهرز لهوى چمن شعور و روز له حالیک دا
 نه خوش بو له مال ههمارانکهى ماوهمان گرت و شیعرهکانى
 مهلا غفوری به تهرزوى شیعرناسان له بارى تهرزو مانا وه
 هملسهنگاند و بروای خوځى لهو پویه دا دهربرى .
 جا ټیستا به یهکمه گوی یو به سرهات و ناسینی
 ټم شاعیره دل به خمه رادهگرین .
 بهر تاواتى که تاواتى همو ټینسانه باشه کان
 بیته دی و بتوانین ټهوه تو و که شیاوى پله و پایه
 ټهوه شاعیره یه ریځى لى بگرین و نهیلین لهوى .
 زیاتر به دست تنگى و همزاري زیان بهرینه
 رسولی : رمش ټمهدى
 سهر .

۶۲/۸/۱۵ مهلباد

کورتهی ژيانی شاعیر

پ: ماموستای بهرژ ماومه کی
زوره خهریکی کوو کردنهوی شیعره کانین
وا باشه بوو شاره زایی خوینه رانی
بهرژ نهوی له بارهی خوت دا و بهیرت
دی به کورتی بوو مانی بلئی:

و: وه لاهی رسول گیان نهوندی له بیرم بی ژیانم
هر چاره رشی و بهد بهختی بووه بنوسه خم چاو له
دستی ههزاری که نهختی چاره رشی مال به کوئی به لام به
پیچهوانه ههوه نهوانه هیواداری بوو دوا رژیکی روناک
نیوم غفور کوری دهرویش عهبدوللا له ساللی ۱۳۴۶
کوچو بهرام بهر به ۱۳۰۶ ی ههتاوی له شاری سقز له دایک
بووم دوا ی سال و نیویک باوکم مالی چوو بوو بانه و
لهوی خهریکی کهسبی ده باغچیتی بووه . تا له و کاته دا
بوو چهرم کرین هاتوو بوو مهاباد سفهری نهو ده می به
کاروان و زوریان پیچوو ریگا و بانیش وهک ئیستا نهبووه
لهو ماومه دا که بایم ده سفهر دا بووه ئازاری خروئیکه
واته ئاوله له بانه پهیدا بووه منیش له بهر نهوی کهس
نهبووه بم کوتق توشی نهو ئازاره بووم . هر چونی بووه
نهو هموا له یان به باوکم داوه نهو زمان حه کیمیکی عروسان

له مههابادی بووه گووايه دهرمانیکی بووه گه ياند بايه
هر چاويك له کوپر بون رزگار دبو مسقالي شو دهرمانه
به ليرههك و ليرمش شو کات ۲۸ قران بووه.

باوکيشم به پهله مسقاليك لهو دهرمانه دهکړي و به
کارواندا دهی نيريتموه به لام شو پياوہی دهرمانه که ی
منی پښو له سغزی گیر و گرفتیکي بو دپته پيش و
نو رزوان لهوی ماتل دمی داخی داخانم وهختايه کی
ده گاته که ليخان که من بيناييم له دس داوه شو
چاوانه ی هیواي دوا رزوی من بوون و به هو ی شو
چاوانموه ده متواني ژيانیکي باشم بايه.

ژيانیک دورور له که نغتي و لاره ملی و چاو له
دمستی وهکو شو خه لکه ثمنيش به کاسبي و رمنجي شان
ده متواني بژيم و منت له کس هله نه گرم . به لام به داخوه
به پيچه وانه ی ويستی من له گهل ژيانیکي پر ئاخ و داخ
و تنگ و چله مه و خورگه و بریا و دس تنگی و
لاره ملی و مه منونی شم و شو و زور شتی تر رو به رو
يوم کاتي شو دهرمانه گه يشتموه بانه زور کس له هاو
ته مه نه کانی من بهو ئازاره گرفتار بيون فريايان کمو
زوريشيان چاويکيان له دس دابو چاويکيان بو مابو
بو خوم وميرم نايه به لام بويان ده گيرامه وه دواي له

دهس دانی چاوه کانم یانی ئهو چاو له دهس چونه .
 شوینیکی خرابی له سهر مېشك و روحم دانابو تا
 ماوه يك روو به شیتسی چوو بوم شه وانه هه لئه سام
 رام ده كرده دهی شاری زۆر جار له چالاوو قولكه
 ده كه وتم یا له بان را ده كه وتمه خوارى ناچار
 شه وانه باوكم یا دایكم به پشتین له خویان ده بهستم
 ئهو جار ئه گهر هه لستا بام وه خه بهر ده هاتن .

گوايه ماوهی دو سال ئه من تاوا بوم به كورتی
 له ته مه نی ههوت سالی دا باوكم نامی بهر قورئان
 خویندن و لای پیاویك به ناوی میرزا حه مه كه ریمی
 مه خرونی كه ئه ویش كوریکى وهك منی بوو دوو سق یه کی
 دی له لای ئهو پیاوه ده مان خویند زۆر رۆزی واهه بو .
 پێكه وه ده سمان ده گرت و ده هاتین بۆینه وه مالق
 هه مومان یا له بانى را ده كه وتینه خوارى یا له
 چالۆ ده كه وتین ده نا شتیكمان به سهر ههر ده هات
 ناچار له چون و هاتنه وه دا یه كێكیان بۆ ته رخسان
 كرد بوین دهی بردینه لای ماموستا و له پاشان دهی
 هیناينه وه باوكم تا بلۆی خوشی دهوېستم زۆر جار ان پېتم
 ده كوت پېم خوشه له گهل حافزانی تر بم نییـیرى
 سوله یمانى لهوئ ده خوینم . له جوابم دا هه مو جارئ

ده يکوت : شتی وا نابئ بئ تو هملناکم به داخه وه
 ئهو خوشه ويستی يه باوکم به قازانجی من ته واو نمبو
 چونکی باوکم نهی هیشت هر له منالئ وه تال و سویری
 بچیزم و باستر له میدانی ئیعتیحانی زیان ده رچم
 هه ستم به روزه رهشی و بون و نه بونی نه ده کرد
 به یانی که نانیان بو دا ده نام ده مکوت نای خوّم تا
 پیم نملین بو ناهار چیمان ههیه ؟ ناهاریش ده بو بزنام
 بو شام چیمان ده بئ باوکم منی وا بار هینا بوو
 پیم وا بوو زیان هه تا هه تايه ئاوا ئه مینی .

تا سالی ۱۳۲۰ی هه تاوی نیوهی قورئانم به باشی
 خویند هر لهو کاتهدا ده ورو دوکانی ره زا شا تیک
 چوو ، حه مه ره شید خان هیرشى هینا بو بانه ، ده ور
 بوو به دهوری عه شیره و به گزاده هر کهس به یانی زووتر
 له خه هه ستابایه ئهو روزه حوکمهت به دهس ئه و
 ده بو باوکم و شه ریکه کهی لئ بران له بانه کۆچ بکهن
 مالیان بار کرد و له بانه رویشان حاجی بابای شه ریکی
 باوکم له بۆکان گیر ساوه و باوکیشم چونکی دوو برای تری
 له سابلّاغ بون ئه ویش هاتو له سابلّاغ (مه ها باد) —
 نیشته جئ بو له سابلّاغیش باوکم بردم مزگه وتی
 حاجی ئه حمه دی و سهر له نوئ له لای مه لایهکی حافز

که ئە و کات لە و مزگەوتی بانگی ئەدا بە نیوی ماموستا
 مەلا حەمەدی حاجی بایزی لە بەر خویندنی نامەوه
 ئەو نیووی لە بانەش خویند بوم سەر لە نوێ دوایتم
 کردەوه بە کورتی لە ماوی هەشت ساڵان دا قورئانم
 تەواو کرد .

لە سالی ١٣٣٠ را زۆرتەر خوم دا بە شیعر لە
 بەر کردن و رهوان کردنی شیعری شاعیرانی کورد و فارس
 که یغم لە هیچی دی نەبو بەلام باوکم ناچاری دەکردم
 که هەر دەبێ بخوینێ تەفسیری قورئان و شەرع و
 عیلم و ... منیش هیچ وازم لە خویندن نەبو هەر
 چونیک بو هیندیکم خویند لە لای مەلا حوسێنی
 مەجدی هیندیکم عەرز و قافیە و لە لای حاجی
 مەلا خالیدی وەحیدی دەر بەندی هیندیکم شەرع
 و لە لای قازی مەحەمەدی خزری لە شنۆیە هیندیک
 شەرع و عەقایدی خویند .

زۆرتری ماوی زینم لە گەل فەقێان را بوارد و
 لەهاتو چۆی حوجرەکان و لە هاموشۆیاندا زۆر شتیان
 لێ فیر بووم وردە وردە خوم دا بە شیعر کوتــزنـو
 زۆر جار شیعرەکانم لە بابەت شوخی و هەجوو
 ئەوانەوه بوو . دواي ماویەک هەر لە لای فەقییان

گولستان و دیباچه ی یوسف و زوله یخام خویندن هەر لهو
 کاتیشدا که زۆر خوم دابو به سەر شیعر کوتشدا
 پیم خوش بو شیعی شاعیران تهخمیس که م بهلام
 چۆنیه تی ژبانم شوینیکی قولیان له سەر شیعره کانم
 داناو به چه شنی که زۆریه شیعره کانم تاریفو
 زه می خه لکی بوو زۆر جارن پێیان ده کوتم ئه و
 شیعرانه کو بکه مه وه باشه با به خورایی نه چن
 ده مکوت شیعی من پایه و مایه یه کی وایان نییه
 به کاری دوا رۆزی بپن و بیان نوسمه وه له سالی ۱۳۳۵
 له شیوه ی تاریف و زه می خه لکی لامدا و هیندیکم
 شتی تازه کوتن ومک کیژی سابلانی و خه یالی خاوی
 به هاری فارسی - یه که مین شیعی فارسی ساقی نامه یه ک
 بو هی شیخ عه بدوللای تاله بانی که تهخمیسم کرد
 به داخه وه | نوسجی ته وم له لای فه قیان لی و ن
 بو . له سالی ۵۶ و ۵۷ ی میلادی ئیزگه یه کی کوردی
 له قاهره ده ست به کار بوو رۆژانه نیو ساعت
 به رنامه ی بلّو ده کرده وه زۆر هۆگری ته و به رنامه یه
 بوم و هه مو جارێ به بیستی ته و به رنامه یه هاست
 ومیشکم ده بوژاوه له سالی ۵۸ ی میلادی که شورشی
 چارده ی ته موزی عیراق دمی پیکرد به ته واوی ههستی

من له باره‌ی شیعره وه گورا ۰ له سالی ۵۰ را به
هوی تیکوشانی برایه‌کی خوشه‌یست فیژی خه‌تی
برایل بوم ورده ورده دمستم به خویندن کرد تا
وه کو گه‌یشته ته‌وه‌ی له تاقی کاری شه‌شه‌می
سه‌ره‌تایی دا به‌زداریم کرد ۰

مه‌به‌ستی من زورتر فیژ بونی خه‌تی نابینایان
بو ئه‌و خه‌ته له سه‌ت و بیست سال له‌مه‌و به‌ره‌وه
له فه‌رانسه ئیختیراع بووه و له سالی ۴۲ ها‌توته
ئیزان و له دوا‌ی هه‌موو ده‌وله‌ته‌کانی دی به‌کار
هینراوه جا له مه‌و دووا هه‌ر چی ده‌مکوت به‌مو
خه‌ته ده‌منوسیوه یا له سه‌ر شریت تو‌مارم ده‌کرد
له سالی ۴۴ی هه‌تاوی دا لۆ برام په‌ندی پیشینیان
کو که‌مه‌وه و بیان هۆنه‌وه له سه‌ر ئه‌و لۆ برانه
زۆرم زه‌حمه‌ت کیشا ده‌منارده دیهات په‌ندیان بو کو
ده‌گرمه‌وه ته‌منیش ده‌م هونده‌وه فقه‌یه‌کانیش
بو‌یان ده‌نوسیمه‌وه به‌لام داخی گرانم چه‌ته‌کانی
ساواک زۆزکی هیرشیان هینا بو ماله‌که‌م ته‌و په‌ندانه
وه‌هیندیک له دیوانی شاعیرانی دیم به‌مالۆ بو
له گه‌ل خو‌یان برد زۆرم هه‌ول دا وه‌گیرم که‌ونه‌وه
بۆم نه‌گونجا و زه‌حمه‌ت به‌خسار چوم ۰

هاوارم بۆ ئىمام جومعهى ئەر کات برد تا بهلکو
 هه و لم بۆ بداو شیعر و کتیه کانم بۆ وه رگریته وه
 له و لام دا کوتی: تازه لۆیان گهری و وه دویان
 مه که وه ته گهر به قسهى منیش ده کهى واز له شیعرى
 کوردی بیته . ئەر قسه ناخوشتین قسه یهك بو
 تا ئەر کات بیستبوم وهك خوئی به برینام دا کرابی
 بۆ ماوه یه کی نا هومید و کاس بیوم . له ئاخیری
 سالی ۵۶ هه تاوی لۆ پرانم هر چونکی بی وه بیهر
 خومیان بیتمه وه دواى بیر کردنه وه یه کی زور ته وه نده ی
 ئیستا لهو دیوانه دا ههن وه بیر خوتم هیئا وه ته وه
 و کوتم کردونه وه . به راستی له سهر ئەر شیعرانه
 کویره وه ری زورم کیشاوه ته و کات که به هیمه تی تووی
 دلسوز نویبومنه وه لیتم بیونه بهلا و هر روزه ی له
 قوژبنیکی دا له ترسی ساواکی دهشاردنه وه ته نانه ئنا
 سالیك ناردمنه سه ردهشت تا وه کو را په رینی گهره ی
 ئیزان دستى پیکرد ورده ورده هیئامنه وه لای خوتم
 و ته وه ندی توانیم به شریت له ئیختیاری خه لکم
 نان پاش بیست سال زیان له شاری سابلان به
 هوئی گیر و گرفتى زیان باوكم ناچار بو به ره و بانه
 بگهریته وه باوكم بهرمو بانه گه راوه و منیش ته نیئا

لیره مامه وه په ردهی تالی زیانم لیره دا تاریک و لیل تر
 بو نا خافل لیم قه و ماو له باوکم هه لیرام به
 داخه وه له ولاتی مه ماناندا ئینسانی کویر مه حکومه
 به سوال کردن زیانی به ریته سر به لام نه من دوو
 مانگ به سیغار و بلیتی به ختی ئازمائی فروشتن
 رامبارد به لام داخی گرانم نه وی هشم بوو به
 ده ستمه وه نه ما چونکی ئی وا همبوو بلیتی کونسی
 ده دامی و به تازه لئی ده گوریمه وه .

هیچ چارم نه مابو له گهل تا قمیکی دی له حافظان
 چومه دهره وه بو گهران جاری نه و لم بو زورم له بهر
 گران بو دمست پان که مه وه و داوای خیر و ئیحسان
 بکم . ههر له بهر نه وهی نه وانهی له گه لم بون بو یان
 داوا ده کردم .

ناخوشتین دهرانی زیانم دمستی پیکرد ههر شهوی
 له دی یهک و له مزگه و ته کونیک ده ماینه وه به خرابترین
 جاجم و لیقهی کون و پیس ده نوستین تا حو تومان لئ
 تی وهر ده سوراوه له بهر چلک و رشک و نه سپی یان
 ئو قره مان لئ ده برا دهردی چاو ساغیش سه ره رای هه مو
 ده ردان بو له گه لمان ریشک نه ده که وتن نه وهی -
 په یدامان ده کرد ده بو له گه لمان نیوه کردبان نه ونیدی

په یداش کرا بوبه که یفی خوځان بو . ته وهی له ماوهی بیست
شه و یا مانگیك گهران و سورانه وه دا ده مان هینا وه
حه و تویهك ژيانی نیمه ی دا بین نه ده کرد ده بو سهر
له نوځی برۆینه وه ده ری .

هه رگیز له بیرم ناچق جاریکی له حافزه کان
هه لبرا بوم و بق چاو ساغ به ماشینی له شنۆیه
را هاتمه وه نه غه ده ی به ته نیا له ناو بازاری نه غه ده
دا ده خولامه وه ئیواره یه کی دره نگ و کاتی دیوکان
داخستن بو سهرم لق شیوا بو نه مده زانی روو له
کوځی کم له پر توشی ئا شنایه کی له میژینه م بوم
ته وکات رهئیسى دادگای نه غه ده بو و له نیو نه قییان
له گهلی ئاشنا بیوم . زور به گهرمی چاک و چونی له گه ل
کردم و زوری پق سهر بو منی لهو حاله دا دی -
پرسی به تهنق بو هاتویه ئیره وچ ده که ی ؟

ئا. هه ی شهرم له روی نیشت نه مته زانی چی
جواب ده مه وه بلیم له سوال کردنق بووم نا نا
هه رگیزه چونکی رۆژیک تهو منی به جوریکی دی دیم
جوابم داوه سهریکی شنۆیم دا نه ختیکم کار هه بو . . . به -
لام دم و چاوی سوتاوو ره نگی رهش هه لگهراوو چلکنی
به رگ و لهش و گونای تیک قویاوم زور چاک نیشانی

ئه دا له كۆي بوم و له چي گهرام .

تيگه يشت ئه گهر زياترم لي بکۆليته وه به خو-دا -
ده شكيته وه ، دمستي گرتم و برده مي ميوان خانه يه ك
ويي كوت ئم ماموستايه ئمو شمو ميواني منه و دمبي
نان و جي و باني خوشي بي خهرجه كه شي له بالاي
من به يانيش ماشيني بو بگره و بينيره وه سابلاغي . كاتي
كه يشته وه مالي ته وه نده به خوم دا شكا بومه وه
دوو رۆزان نام بي نه خورا قه سيده يه كي دورو دريژم
له مهر جلۆ نايه تي زيانم هوئيوه و پتو ئمو دوستم
نارد له قه سيده يه دا چونيته تي زيان خوم بو رون
کرد بووه و سپاسي خوم ده ربرييو له وه مو ريژه ي
ئموي شهوي ليئي گرت .

به راستي ههر چي له باره ي ديوه زمه ي زيانمه وه
بليتم ههر كه مه ته نيا دلخوشيم به وه يه نوسراوه كانم
ده گه نه دمستي خلك و به ئاواتي ديژينم ده گه م .
ره سولي رمش ئه حمدي

٦٢ / ٧ / ١٥

ئموه كورته ي وتو ويژيك بو له گهل شاعيري دل روون و خاوهن
همستي كورد مهلا غفوري دماغ ناسراو به حافزي كوردي .

ستایش بو یزدانی مه زن

حمد بو خوی بهرزو و بی هاوتا
خالیقی مه خلوق بی باک و ته نیا

راگری زهوی و جهوت ئاسمانه
بهری له وه هم وشک و گومانه

به قودرتهی خوئی له یهک قهتره ئاو
جوانترین به شهر دینیته بهرچاو

روزی ئهو ده خوون گهلی گیان لمهر
هر به دمس ئه وه قازانج و زهره ر

هر چی ئهو پیدا نا بریتته وه
هر چی ئهو بیبا نا گهریتته وه

به یهکی ئه دا مالی زور و گهنج
به یهکی ئه دا موشقمت و رهنج

یهک به خپو ته کا به ناز و نیعمت
یهکی ده خاته ژیر باری زه حمت

یهکی تیژ ده کا له گوشت و پلاو
یهکی کوپژ ده کا بو چوری شورباو

یهکی گهرانی به کادیلاکه
یهکی به پیان ماندو و هیلاکه

یهکی راده خافه رش له بهر پی
یهک له سهر حمیرگیانی ده رد مچ

یهک سورانه وه ی به تو یوتایه
یهک ماندو و مردو هتا هتایه

یهکی بهدنی وه گ گری داره
یهکی دوازه مانگ لهشی بیمار

یهکی مندالی زور و بی خیره
یهکی تا دمری هر وه جاغ کویره

یهکی له باخمل ناسک و نازداره
یهک هاوری له گهل ورچی نیو غاره

یهکی پهری روو دیته با وه شی
یهک دیله دیویک بوته هاویمشی

یهکی ده کاته گه وره ی خاس و عام
یهکی ده نوینی له تونی حه مام

به یهکی ئه دا عقلی ئه فلاتوون
یهکی ده کاته واریسی مه جنون

یهکی ده کاته قوتبی ره ببانی
یهکی ده کوژی به بی ئیماننی

یهک زانایه ژبانی تالسه
یهک گهوج و نه زان به مال و حاله

یهک دانیشتیوی کوشک و ته لاره
یهک به ئهرهمنی و جوشقه رزداره

یهک حسابی ره دیو له میلیارد
یهک شک نابا له مال پوتی ئارد
یهک شیک ترین جل له بهریایه
یهک له ته ندورخه ی بوسوی لینایه

یهک گرانترین پارچه ی دادری
یهک توره که ی سوار ئه ستوی دابری
یهک کوشک و سهرای لی به جی ماوه
یهک شاره داری له قهبری ناوه (مهیست له)

یهک به ده ست و دل یهک چروکه
یهک ئیشک گران یهک ره زا سوکه
یهک ده ست له مل یاری چاو بازه
یهک چاوی خیل بو له بهر ده روازه

یهک مالی پیره له نفت و گازول
یهک هه لده لهرزی له بهر سهرواوسول
یهک خواوه نی سهروت و مالسه
یهک تاده زی روت و ره جالسه

یهکئی خاوهنی پیژو و په یکانه

یهکئی لاره مل له قوون ده رکانه

یهک به دهستی پر بو مال دیتهوه

یهکئی یهقی شیو سهر ده نیتسه وه

یهکئی بقی حد و حساب به مالی

یهک به خیتو دمی به نانی سوالی

یهکئی ده باته نیو ئاپارتمان

یهک ده خزی نیتسه بهندی خانه کان

یهکئی ئاره قهی نایه ته نیو چاو

یهکئی ده برژی له بهر سوره تاو

یهکئی خاوهنی سهرومت و مالی

یهکئی تا دهمری روت و رجالی

به یهکئی ئهدا دینار به خه لوار

یهکئی سهگ و نان ده کا قه رزدار

یهکئی نان له ده م سهگ ده رفینی

یهک ههزار ههزار پول ده دوژینی

یهکئی سوبخانه ی هه نگوین ورونه

یهکئی سق ژمه ی شیریژی کونه

یهک پارچه‌ی نایاب ده کاته بهرگی
یهک له بهر روتی ده خوازی مهرگی
یهک پول و پاره‌ی به سود ده گهری
یهک سهری مانگی ره نگی ده پهری
یهکی رۆژ و شمو مهست و سهر خوشه
یهک له سویی گوشت و چهوری نه‌خوشه

یهکی نه هاری قهل و مریشکه
یهکی دوی ترش یا نانی ویشکه

یهکی مه‌کینه بهرگی ده شور ی
یهک له دست ته‌نگی ژنی ده تور ی

یهک هه مو سالی ده چی بو جهی
یهکی بهر بینگی ده گری پور خه‌چی

یهک پولی زوره ژنی ده ده نی
یهک ماوه‌ی ژینی ده نوی به ته نی

به یهکی ئه‌دا چهند ده‌سته خانو
یهک داده‌مین ی بو کری خانو
خوی له هه مو کس باستر ده زانی
مهرد ده‌باته لای نامهرد بو نانی
که سیش ناوی‌ری بیژی خوایه
بو وات کردووه و له بهرچی وایه

پهندی پیشینیان

ئه گهر قسهی حق له من ده پرسوی؟
تیر ټاگای نییه هرگیز له برسی

به قهول وقه رار قهت مه خو فریو
به هیوای جیرانه ویشکه تیکو شیو

گوی بگره زه ریف بو ئم نه زیله
مه سپیره هرگیز دوک به پشیله

هرچی خوټ نهی کهی بو سوده گاکه
به دهستی خه لکی مار بگری چاکه

له نیو خاس و عام ئم قسه زوره
مالی خو نه خوړ بو چه کمه بوړه

لای گه و نه فام نه سیحت بایه
یاسین بو گویک بلویر بو گایه

ئو کهسهی کورهی نهوسنی له جوښه
وهک کهری ماندوو مهتله لی جوښه

ناته وای هو ی قره و جه نجاله
به لام سفره ی پر هیمنی ماله

که ناعیلاجی روی کرده مالست
چه ریفی دایکت ده کهی به خالست

پیاو قه رزی کۆن و خزمی دورولا ت
دینیتیه وه بیر گهر زۆری بو هات

خزم به کاری قیامت نایه
مه علومه دنیا هر بو دنیایه

به و که سه ده لێن عاقل و وشیار
دوو جار له جی یهک پیوه ی نه دا مار

به که سیک ده لێن عه قلی ته واوه
خه می نان بخوا شوتی هر ئا وه

جاریکت خواردم به سندانست بی 4
دو جارت خواردم نووشی گیانت بی

گارانه که یان رادا به زۆری
تازه ده پرسو له مانگا بووری

ئاورى بن کایه بو سو لى نایه
دزی خو مالى له گرتن نایه

دز و خاوهن مال گهر بینه هاو دهست
گا له روچناوه ده ردینن بی همست

ئه گهر بکه ویه بهر ههلمهتی شیر
قمت پهنا مه به بو ریوی بی خییر

جوابی قوزمل قورٲ ، سندان ودهرده
پیشینه ده لیّن جوّی کلوّ به رده

وه ختیّک ده زانی مه عنای حه وسه له
به که وچکه ئاوّ نه که ویه مه له

زانیت که حه ریف له خوٲ زیاتره
شهری خوٲ ترین نه که ی چاتره

ده ستیّک نه توانی بی بری له بیخ
ده بیّ ماچی که ی وهک جه نابی شیخ

مردم له داخی ئهوزل پانیّـره
خوّی کرده وشر له ترسی گیّـره

وا مه شهوره سال هه وهل به هاری
خوّشی و ناخوّشی ده کا دیاری

نه هاته به ر بار ئه گهر که ری زل
بوٲ خوٲ بوّی به ره به شان و به مل

وایان فه رموه پیاوانی زانـا
کوسه چوو بوّ ریش سمیّلی دانا

بیستومه له زور پیاوانی ماقوول
شهر به شمشیر و مامه له به پول

میان نایه وی سفره رنگین بی
نانت جوین بی و خولقت گنمین بی

پیاوی میان گر جوو بو هر جی یه
بی منعت نان و خوانی خوی پییه

هه لاتن عهیه بو پیاوی شهر کفر
به لام هیندی جار پیی ده لین هونه

خوای ته عالا کار بی جی ناکا
تا کیو نه بینو به فری تی ناکا

بو هم نه زللهش گوی را بدیره
چیشتی پر کابان بی خوی یا سویره

کمی نه گهتی بیته سهر شانسی
په لوله بخوا ده شکلی ددانسی

ئه گهر گللهی تو کموته لیژی
به ته ما مه به که س چاکت بیژی

حز ده کهی دور بی له گیره و کیشه
به قمت به ری خوت پیی رابکیشه

پییم خوشه گورگی ولاته کهی خوم
بم خوا نه وه کو شیریه عمره روم

ئەي خوين مژى گەل تا زووه بمـرە
دەلـيـن سەگى ھار چەل شەوى عومـرە

زگ گورگى سەر مەر بۆ وافە قىـرى
خۆ تۆ ھەوينى نۆ مە نچەل شىـرى

ھە رچى مېروولە کردى بە سالى
وشتەر لىسى دا ھەر بە قە پالى

ئىش بە بى زە ھەمت محالە بوونى
پىاو ماسى بگرى تەر دە بى قونى

ئاوت خوار دە ۋە جارېك لە كانى
بەردى تى مەخە خۆ تۆ ئىنسانى

لە گەل كى خوار دت چايە كى تالى
خەيا نە ت مەكە بە سەر و مالى

خوت ناحەز مەكە لە كن تەلە پكار
حىساب بە دىنار بە خشىن بە خە لوا ر

ھىچ عەيب ناكەي دە بوو دا رزى
رە فىقى قافلە و شە رىكى دزى

شايبى لە گەل گورگ ئەكەي بە درۆ
بۆ مە رىش دەكەي شىوہ ن و رۆرۇ

هيوام پيٽ نيبه زل و بڻ خيڙي
به ڪمر ناويڙي به ڪورٽان شيڙي

ئهي دؤست ده يڪا پڻي ناڪري دؤزمن
هر جاري ناشتا ده ڪا دروزن

جيئي مست و زلله پيله قه و شقه
له قه ديفه وه قسه حق ره قه

پياو به خزم و دؤست ده بڻ ڪولهوار
ناقه لشي هوره له خوي نمي دار

له گهل ثم بيرو باوره چوني
ده لين چيشتي خوش دياره به بوني

زور به نه فامم ديته بهر نه زهر
ڪمي له ٽسپ دا بهزي بو ڪمر

دار ويشك ده بڻ به ٽاواتي بااز
جاريڪ له سهري بخويني ٽاواز

بيستومه پاروو له زار بڪمهي
بو ڪوش چاڪتره نهڪ ٿيڙه و ٽه وي

ناحق ڪرا له مني هه زار
جا فه رقي چيه چ گورگ و چ سوار

پیښی ناوې ئیتیر ته م فاک و فیکه
ته گهر یهزد د ووره خو گهر نیزیکه

بچوره جو یهک هیچ کس نمت ناسی
خوت هل بکیشه پر به کراسی

به روژ ده گهری به کراسی که تان
به شهر ده چیته نیو کولی کورتان

ته وهی له لای تو سووک و به د نا وه
له کراسی خوی دا وه کو تو پیا وه

شوین کلاوی خوار مه که وه خاله
فه رز له وی بی سوننه ت به تاله

خو به کوشت مه ده بو پاروی گهره
بی به لا نییه ته و دوو گهره

هیچ سودی نییه ئیشی به په له
هر بو کاری خیر باشه عه جه له

دوست همو که سه یه که بتگرینی
دوژمن همو یه پیت بکه نینی

دوژمنی زانا ده تکا سهر بله ند
دوسی بی شعور هر ده تکا به پهنه د

ئەر كەسە پیاوہ بہ خوی نہ خوری
هیچ كەس لہ پیری نہ بوہ بہ كوری

مہ شہورہ دہ لیکن بہ رخ ہہ تا سمر
لہ بس سہ وہ تہ نابی دیتسہ دہر

ناحہ قتہ ئہ گہر ہیوات نہی پیّم
من بہرخی نیّرم بہ کارت دہ شیّم

بہ قاپیان نییہ ئہ سب وزن و چہک
بیجگہ لہ مانمش زورن بی ئہ مہک

نانت بخہ بہر سہ گی بی زمان
مہی دہ بہ پیاوی سپلہ و پی نہ زان

ئہم قسہ گہلی کون ولہ میژہ
مردو ئہ گہر مرد لینگی دریژہ

لہ قہ دیمہ وہ ئہم قسہ قاوہ
کویّر ہہ تا دہ مری بہ تہ مای چاوہ

دوستی کہ سیّک بہ کاتی فہ رعانہ
بہ جیّت نہ ہیّلی رۆزی تہ نگانہ

ریّوی بہ تہ نیا لہ کون نہ دہ چوو
ہہ ژگہ لیکی شی دہ کیشا لہ دوو

ئەگەر كۆپە روڭ بە تال بوو سەرى
گۈرۈپ ۋە فای بىي ناچىتە سەرى

ئەگەر مە يلىان بىي سوار و پىيادە
دە بن بە ھاورىيى كويىرە رى و جادە

بە رگە كەم شىرە لىمان بىرورە
كە ۋاي سوور پىلاو دە خوا مە شەورە

ئە مە ش فە ر مودەي قە دىمىكانە
بە رد لە جىگاي خوي قورس و گرانە

قەسەي قە دىمى لە كە س مە پىۋشە
دۆم ھە تا رووت بىي مە زاتى خۋشە

ئەگەر نەم دىيا جە نابى باوكت
بىشك دە مردم ، لە عە زەرت دايكت

لە شار و لادى ئەم نە قلە باۋە
گىاي شىن بە جىگاي سە ختە ۋە ما ۋە

ئەم قەسە ئەگەر تالیشە حە قە
دۆ ھە تا زۆر بىي كە شك ھەر رە قە

دوور ۋە ھەر ۋايە پىشە ۋە رە فتارى
ھەم لە نال ئە دا ھەم لە بىزمارى

ئەگەر دوراندی پیاوی قومارکەر
نەلێ بە گونیم دە بێ سە و داسەر

قەدیمی دە لیڤن بۆ دەستە وەستان
هیچ فەرقی نییە گەرمیڤن و کویستان

زۆری شوو لێ هەل مە کێشە کاکە
ئەو لە ئاوە رۆ دەرنەکەمی چاکە

سەگ پشت ئەستورە پەلا مار دینی
بە قەوێ کلکی ئیسک دەشکینی

سەفەر و سەودا دوو بەلگەی چاکن
تاقی کەرەوێ پاک و نا پاکن

رەنگە دەرنەچی لە ئیمتخانم
ئەگەر عەیبی توو تەواو بزانم

عەیبەکانی خۆت بێتە بەر چاوی
رەوا نابینی بەکەس بەد ناوی

مەشهورە دە لیڤن خەزم بە ددان
گوشتیشەت بخوار ناشکینی ئیسقان

کەس بە رۆاڵەت لیڤت مەرج و مۆنە
خوین نابێ بە ئەو نەزیلی کۆنە

هەر خۆڤەك مەرۆ گرتى بە شىرى
بۆى تەرك نابى زە مانى پىرى

تازە خوت دە كەى توش دە رده سەرى
بە پىرى سەرى كە لاش مى كسەرى

بۆ ئىشى بچووك قەت تى مە كۆشە
گۆم مە تا قىرل بى بۆ مە لە خوشە

ئەرى نە قام و بى هوش و گويىيە
كوتەك دە زانى قۇناغى كويىيە

ئە مېنى خەلكە پىاوى داوین پاك
ئالك زەباد دەكا لە خوى ئەپى چاك

دۆستى بە راستى كوا ئەم زە مانە
زۆرتىرى رە فېق بۆنان و

بە دەس مى قال بکەى بە هە وىر
نەك دە ستە ونەزەر لە خزمەت ئەمىر

ئاشە كەمان هەر ئە وە فەدە دىنىق
كاكى ئاشە وان خوى بى قرتىنىق

گە ورە يى خەرجى پىئوستە مە گىرى
كى بانى نۆرە زياتەرە بە فەرى

وہڪ خو ھل ڪِشان عہ ٻيڪي زلسہ
بہ ڪرورزانموش دٻتہ خوار ڀلسہ

بہ ڪہر ناويڙي زلي بي ڇونہر
رہ ڀہ رہ ڀ دہ ڪا بہ ڪورتاني ڪہر

دہ زانم لای تو ٿم قسہ تالہ
قہ بالہ ، ٿہ ڪمر زور ھات بہ تالہ

ھمتا قہ بالہي ڇوئندہ وہ ريڻوي
ڪمڙي لہ حاجت خرا ، لہ ڪيڙوي

ٿہ وي پاش ملہ شا سہر دہ بري
شہرتہ ٿاشڪرا قسہي دہ ربيري

ڪمہ ٿمہ ڪمہويہ بہ رانبر بہ ڪمہ
بخوئي ، ترس و باڪي نہي لہو

لہ مردن ترسي نبيہ ڪوري شيڙ
ھہر ٻو سہر برين چاڪہ بہرخی نير

بمہ مہرگہ دھڻن جيڙنہ پيرؤزہ
ڪہ لہ گھل گھل و ٿاوال و ھوڙہ

براڳيان ھيشتا ٿمڀ نہ ڪراوہ
ٿاخور ھلبيہ ستن خيالي خاوہ

هه تاكو ماوين ههولئ هيمهتئ
من توم بو چييه له قيامهتئ

ئەوانەى خواەن باخ و بېستان—
خە جالەت بارى چلەى زستانن

گۆشت خوړن هه موو دەعبای ئەم ناو
کە چى هەر نىئوى گورگ بەد ناو

توپيئت ره وادىم ئەم کاره جوانه
نەقلئ کەلاشى ، مام ئاشه وانە

دياره هه موو کەس خووشى دەوى نان
بو له سەر دلئ داده نئ گاوان

قەت له شويئن چووان نه چيوه چاکه
بەس ليئر و له وئ کای کۆن بە باکە

پياو له دۆستى کۆن نابئ واز بيئئ
ئاو دەروا هەر زيخ بەجئ دە مينئ

ئاو بت با مه چو سەر پردى نامەرد
چش با يخنکيئ به سەد ئيشو دەرد

پەسە نەدتر بووه چ ئیستاج زوو
ريئوى گەريده له شيرى نووستوو

ژنی مالان گهر ده کهوټه سوال
پیاوی زگه رو قهت نابی به مال

وتیان به گورگ تو ده بی به شوان
ده ستی کرد به قورپیوان و گریان

وتیان بو ده گری خو کهپی چاکه
وتی ده ترسم درو بی کاکه

نم دیوه ئیشی هینده ناقولا
به سهر دری خوئی ناقایله جولاً

شوان ده لیّن شوانی پو ئیفتیخاره
نان چنینهوی لا عیب و عاره

هر کچیك دایك تاریفی ده کا
بو خالی ده بی شو بهوی ده کا

بیستومه ده لیّن ره سوولی نه کره م
سلاوی خوی لی بی هه موو ده م

فه رمویه هه تا روژی قیامهت
چوار شت له چوار شت تیر نابی قهت قهت

ژن له میردی باش، زه وی له باران
ئینسان له عیلم و چاو له رووی یاران

مانگا با کەلش بگری به دزی
ئاشکرا ده زئی بی دزی و فـزی

سئ شت خم له دل ده رده کهن تهواو
رووی شوخ وشه نگ و شینایی و دم ئاو

وهك نه رمویانه پیاوانی حالی
قمت بو گا نابی گویلکی خو مالی

په ندیکی تریش هه یه له م باره
ده لیئن گای جووتی به گویلکی دیاره

قه دیمی ده لیئن درشت و وردی
زور سه یره گلمت بگری بو بهردی

مریشك بو خوئی وه سهر نه كا خوئل
ناکری به سه ریا به هیچ شان وقوئل

له قه دیمه وه خواوه ندی زانـا
بو ههر زالمیک زه والی دانـا

له ئاشنی زورت پی چووه لهری
وه په له که وتووی زوو بگه یته جی

له سورت دوراند به خیر نه یه وه
له کار خمریکی تی همل دینییه وه

ئاوا به ريكوده ده بهی كار و بار
به زستان قومار به هاوین شوکار

سه رباری خه لکه ته نبطی یی خیر
دهستی ماندوو له سر زگی تیر

ئه مه ش په ندیکی جوان و دیرینه
نویژ کمر نورینه کار کمر شیرینه

ئه و روزه هه ردی سر کمری له کهل
به و مه رجه به جی نه مینی له گهل

وا مه شه ورزه شوان هه تا بخته وی
مه ره کهی زیاتر لی دورر ئه کمری

نانی روزه په یدا بکمر نانی شه و
ههل مه گره هه رگیز خمت له م و لهو

همه وه وی سواران هیچیان پینه کرا
به شلپه شلپی پیریژن چ کرا

ده زانی ئه وی ژیر و به بهر
خه تی خوار له بن سمری گای پیره

شوین بو سه ر پیشه ی خوی ده چیته وه
گیا له سه ر پنجی خوی ده رویتمه وه

ئەمەش بىزانە پىاۋى وريا و ئىـــــــر
شانازى ناككا بە باب و باپىـــــــر

بە من چى دۆينى باۋكى تۆ خان بوو
خاۋەن ديوە خان سفرە و مىۋان بـــــــو

شەرتە تۆ ئىمرو غىرەت بىنۆينى
بۆ خۆت بە رەى خۆت لە قور دە رىينى

دز دىۋارى كۆن ئازا دە بىـــــــر
بەرە ھەر لە لای تەنكى دە درى

ئىمرو بخەۋى بە تەماى ســـــــۆزى
لە قور بىنگا گەنجى ۋە دۆزى

روو بە روو دە بى لە گەل ئىنى تال
چونكى بە خەيال كەس نە بوۋە بە مال

بە رۆز بگەرئى بە تال ۋە تال
شە ۋ بە دەستى پىر ناچىۋە بۆمال

كى رۆزى رووناك چراى ھەل كـــــــرا
شە ۋ نە وتى نابى بىكاتە چـــــــرا

تا شىۋوت چە ۋرە دىنە دە ۋرت كەس
باۋك بى برا، ئاموزا فرە س

ساوهر نه سهیری ئهم نهقله خوشه
من ده لیتم نیتره ئهلقی بی دوشه

زۆر کوتن قورژان خوشه دیاره
قسه هه زاره دوویان به کاره

پیکی ناوی ئیتر ئهم به یت و با وه
مزگهوت روخواه ميعرابی ما وه

کۆنه بهرگی خۆت پینه و پهرو کهي
نەک تازهي خهلكی له بهره خوکی

هه نگوینی خهلكی که دەس نهدا بۆت
قه ناعهت بکه به دوشاوی خۆت

پشيله ده می بو دووگ نه ده چوو
ده یکوت پیتم ناخوری چهن سویره پهکلوو

سهگ نه گهر نه مری له قه ساب خانه
لوی ژایه دهبی ئه و عومره جوانه

برا وا چاکه نهی کهیه لایمی
برامان برایی کیسه مان جیایمی

سهر و مال له تووم درихی نی یه
بزن له سمت تمه ن هیچ کهمی نی یه

پیاو ته گهر له زن له به هانه بڼی
کاره کانیشی عاقلانه بڼی

پیڼی ده لښ ته گهر ئارد داده بیڼی
خوت بو باده دهی تو مه گهر گیڼی

کاکه زور بو لای خوتی مه تاشه
نه شیش بسووتی نه که باب باشه

ناته واوی هوې قره و جه نجاله
به لام سفره ی پر ئاشتی مالله

لیم روونه که توش نه بی به یارم
به یاری خودا ده سازی کوارم

که وتیان خاسه زو هل مه ماسه
به خاسه خاسه گو مه که کاسه

کور کور بڼی چاوی له میرات نییبه
کور کور نه بڼی مالی بو چیبیه

مار خوښی نه هات له سیری بڼی عار
له بمر کونه کهی شین ده بو به بار

بیگانه وه کو بوت بی په ره ستی
ئاخري و عاقیبهت دینی نشستی .

بیستومه له زوړ پیاوړی روښن
نه قیری خوښه قورتی نا خوښ

کې دېته مالټ را نه خهی قالی
نه گه ر به مالی به مام و خالی

مه نازه به بوون مه گری به نه بوون
هیچی تا سهر نین نه بوون نه نه بوون

نه م قسه گهلی به سوود و که لکه
پیاوړی خوښ حساب شه ریکی خه لکه

نه و که سهی راسته و حسابی پاکه
له حساب کیشان بی ترس و پاکه

له چاکه می که می زالم مه توړه
مویه که له به راز بیتنه وه زوړه

ناشکوری مه که به به شه کاکه
له قور نه وه نده توړه ه ستی چاکه

له هه وراز ولیږ قهت مه لی کوتن
له بهر با هه رگیز مه کیشه تووتن

به زا وا به ندی هه تا کو مردن
نه که ی بچی سمر مال له با بی زن

چيگات نه ليژه نه خوار و خيچه
هر خه وت نايه بيا نوت كيچه

خوت لي نه گوري گمر بو يته گهره
مه شهوره دنيا به پيچ و دهره

پياو کاريک بکا کهي بوه ستی
دوو شووتی هه لئا گيري به ده ستی

تير نايی چای ته ماع له دنيا
کولیک هه لگره نه پسيی له بنيا

بيکه ئالقهی گوئی ئم پهنده جوانه
هی پيره ميژده قهدری بزاننه

ته ماع سويرا وه وهك ئاو ده نوینی
تا بيخويته وه تو نيه تی دینی

ته شوی بی ناوت نابهن به باشی
چونکه هر بو لای خوتی ئه تاشی

ره نده بی هه موو ره نجت به بایه
له هه شتی شتی بو لای تو نايه

ئاكارت وه كو مشار بی باشه
هم بو لای خوته هم بو ئه ولاشه

تاقه کراسی بدری به پیسی
هه زار به پاکسی بدره هه پیسی

گهر به درۆزن نیو بانگت زویسی
بی نرخی له لای بیگانه و خویی

به و کهسه ده کری برواو ممانه
پابه ندی وه فا و عه هد و په یمانه

که سی راست نهی قه ول و بریاری
بیخاته پشت گوی شهرت و قه راری

که ورمش بی له ناو کومهل بچووکه
وهک پوولی قه لب سووک و چرووکسه

سوور نهی له سهر وه عده و به لینی
که نجی دونیات بی پووشیک ناهینی

بی دا بنشین تاویک دووبسه دوو
بی ژنگیک دانیین له بهینی هه ر دوو

ده روانینه یهک له روی تی بینسی
ئه و توت ده بینم که تو ده مینسی

من چه نده بو تو ده کم دیاری
توش هه ر ئه وه نده له منه وه دیاری

هه تا خاوهن مال دزی گرتنه ده ست
دز خاوهن مالی گرت وده ستی به ست

ئه وی له پوشیځک نه کولیتمه
لوډه کای بهن ناپرسیته وه

به و که سه ئیژن جوامیر و ئازا
به خشین له دوژمن نه کاته قازا

بهس له مه زیاتر خوت گیل و کهر که
ئه و ماسته بی مونی به باوهر که

خوش باوهر نهی به و حه دده چاکه
ئه و هه ویره ئاو زور ده با کاکه

ناپاک هه میسه زیت و وشیاره
ههر دار هه لینی سه گی دز دیاره

مامر قه له و بی یان لهر و لاواز
ئه پچری هه تا ده کا هیلکهی قاز

قهل ئه لین لاسای که وی کرد ه وه
روینه کهی خوشی له بیر برده وه

به ره هه یه چوون قالی تو راخه
به نکالم له بهن چه کهی تو ناخه

خوبه زل زانین هی تازه کـوره
گه وچ و نه زانن لییان بیـوره

ئه م په نده کونه م لی بـه لمینه
له ماوهی ژینت دو کـس مه دوینه

یه کـی به سواری دی را ده بوو ری
یهک پول ده ژمیـری له ده ریا ژووری

زالـم بی به پرد مه رو به سه ریا
قهت به دهمی سهگ پیس نابـی ده ریا

مه وعیزه له لای پیاوی عه قل کـم
به یتی بله یه وشانامه ی روستم

ئاو به ئاور دا کرا و کـوتا بوو
ئو شهره هـمـر بو لیقه ی مه لا بوو

قهت مه لی بوومان بیـژه هـه مانه
نان ئو نانه یه ئه مرو له خوانه

قهی ناکا له کـمـر بشکـمـی جا ری
شه رته له کورتان نه که وی خواری

ئه و که سه دوستی گیانی گیانیتـه
هاوری نه بونی و لی قه و ما نیتـه

که سقّ چروکه و مستی قوچا وه
شیر به گوی بگری سوك و به دنا وه

پیستی ئاده می به سهر کشا وه
به رگی نامهردی له بهر کرا وه

هاکا له داخا بومه دیوانه
هر کرده ی منه و برده ی شه ی تانه

مانه مردنی خوش بییره وهری
ژانه ژبانی سه ده قه سه ری

خوشه ته نافم بجیتیه ملی
نمک به خیتوم کهن به لاره ملی

ناچی به هه له پیاوی وریا و ژیر
توره نابی زوو هه لناچی وهک شیر

ناراسی هه تا نه بینقّ به چاو
ئه گهر کوتت حق راده وه ستقّ ئاو

کقّ باسی خه لکی کرد به لاته وه
بو ئه وان قسه ی توش ئه باته وه

ئه م په نده راسته و جیگهی با وه ره
دورمان ئاور خوش کهری شهره

پرس و رات نه بقی ئیشت له پاشه
سه‌ری بقی ده لاک نه تاشی باشه

کاری سه‌ر به خو ناحه‌ز ده نوینی
به‌ردی له خووه سه‌ران ده شکی‌نی

ده‌لی‌ن هر شتی‌ک شی‌ت بیخاته بیر
ده‌ر نایه ته‌وه به سه‌د پی‌اوی ژیر

گی‌ره چو‌ن ده‌کری به بزنی هه‌زار
گا جووتی ده وی‌و پی‌اوی کو‌نه‌کار

هین‌دیک شت نابقی زور بی پشکنی
تو کاله‌ک خو‌ری یا بی‌ستان رنی

چاک‌ی بو هینا به‌خت و ئیق‌بال‌ی
تووتنی خو‌ش و ئاغای ناحا‌لی

دلی ناسووتی به مال‌ی خالی
گول‌له‌ی بایز ئاغا و شق له که‌ندالی

تا عاقل‌ی بیرى کرده‌وه له کار
شی‌ت کاری خو‌ی دی بژی هه‌زار جار

بی ئیزنی خاوه‌ن به‌خشی‌ن هه‌ر مه
پی‌اوه‌تی له سه‌ر ئاوی هه‌ر مه

منهت لىم و لىم مهكيشه ده م جهوت
پوول بده و ملا ده ركه له مزگهوت

همله چاو پووشى لى ده كرى به لام
جاريك و دوو جار نه كو بمر ده وام

شتى ته ماع كار له كرىن نايه
ئه سپى به ئه سپه كچى به گايه

خوى له بو راوچى ده كوژى تازى
تا كمرى نه بى عاقل لى نازى

ئه مەش په نديكه روون و ئاشكرا
برا مه كوژه بو ده سته برا

كه رويشك هملدى له ترسى گيانى
تاجى بو سه وله دهك به سندانى

به توندوو تيزى كار نابى مه سمر
مار به قسهى خوش له كون ديتته دمر

وتيان پشيله گرووت به ده رمانه
داى پووشى به خول ئمو بى ويژدانه

نهم ديوه له ئاش گهرمتر كاسه
مه گمر له زيريا هبى نيوكاسه

له زموږ بڼت بڼي يا له حموا وه
 قمت ده ستي كهرم مه گيږه دوا وه

نه قلّه له پیاوې شپږین گوشت و لفت
قازی مه راغېش ده خوا مالّی مفت

وایان فه رمووه زانایانی زوو
زۆر دره نڅ هه یه باشته لسه زوو

کئی گوج و خیرا ته ماحی تیر بوو
شه یتان په لهی کرد چاویکی کویر بوو

ئەگەر شەر قورونى لە دەركت ناو
بيگه خوا به تو يا به وي داو

ده ست مه پاریزه له ویشك و له تهر
ده لیڼ همر یكه شهر و نیوه شهر

ریژنه بارانه یا ره شه بایه
هر عمومی به فر به بای فیه نایه

تازہ بہشی من ژم و دوو نـانـه
ئـه گـمـر هـمـزـان یا شـه شـه کـانـه

وتیان به و شتر بو چی دامای
مژده بی خوا کوری پی داوی

وتی ډکوپ د یاره هیزی نه ژنومه
به لام، باری خوم هر له سهر خومه

گوشتی رانی خوت بکهی به که باب
که لی باشته له منهی قه ساب

به قسهی چهور و شیرین زمانه
تو هل خله تی گوج و نه زانی

هله وله بیر چون جار و باریکه
ده لیڼ هر عه قلهی له خه ساریکه

دوستت تا نهی وک خوت دل به کول ۹
بوی هل مریزه خیرا کیسهی دل

تا ئمو نه سووتی بو تو هه ناوی
هل مه قرچینه جه رگت له تاوی

هاوری گه لیکیان وک ماری سپر
رواقت دوست وله بنه وه بپر

ئیمرو لی ده ده ن لافی دلسووزی
ده بنه دوزمنی باب کوشته سووزی ۱۰

به کاکه کاکه هات به لامه وه
بو به سوجه مار دای وه پامه وه

گوشته زون دڻي بريني خه نجر
ته شهر زامي دل ده کا ديوه وده ر

زانيت که دوزمن لي هه لگرتي قين
ژهری ده رخوارد ده ټکله ل به هه نگوين

زور کوتن بايي نادا به قسه
ئو که سهی که سه حه ريکي به سه

وا بووه هه زار به تاقه مه ردی
به زيوه ده ليکن سمت قل و به ردی

بو بابت ته گهر به سود و که لکی
قمت جنيو مهده به بابي خه لکی

ئم ماندو بونه وئم خو کوتانه
به ر به رکاني له گل ژيانه

ژيني کهم له گل مافي سه ره ستی
خوشه نه وه ک زور بزی به په ستی

چ به ئاشکرا چ به نهيني
دهی درويه وه هر چی رایچيني

چاکه و پياوه تی قمت ناچی له نا و
ون نابي ته گهر بيخه يته ناو ئا و

شویئیی مه که وه به هه وای پیشوو
قولیی ئهو قولیی نه ماوه ههیی هو

ئه و که سهی نانی بی تو نه ده خوارد
ناتداتی بچی بو لاویچیک ئارد

له م ده وره که مئ بیرکه وه نامه
گیره ت له هه ولیر ده گهرئ مامه

گهلئ به نرخ و جوانه ئه پهنده
بو ئهو که سانهی لوتیان بلهنده

کئ به رزه فره و خو به زل زانه
روژیک ئهیی هاری ئاشی زه مانه

هه تا نوره یان ده گنا له م ئاشه
شا وه بیر خویان بینمه وه باشه

ئه مه شتیگه بو هه مو کس پون
به مه یلی ئه و بو گهرانی گهردون

خه لکی ئیرانی کرد بوو به ننده
ئه و دیو وه زمهیی خو نا په سه ننده

ئا کامی چی بو چوئیی به سهر هات
رشن و ره هه ننده ده رچو له ولات

جئى له چوار قورنەى دونيا پئى ته نڭە
مام ساميش دەلئى نامموى نه نڭە

بزانە باران توند دئى به ره و خوار
خوى پئى هه ژاره بئى فيزو و ده مار

ده كه ويته دەم گياندارى به حران
ده بيته دورى قيمهتى و گران

شه ونم له سهر گول ده دره وشكتا وئى
به رز ئه بيته وه به تينى تا وئى

فرى سوار ده بئى كه چو بو حهوا
زوو له ناو ده جئى و ده بئى به ههوا

با بينه وه سهر په نده كانى زوو
وايان فه رموو سه رده مى پيشو

گورگيڤك به سه بو قرانى كوزيڤك
ئابروى هوڤى ده با رهش بوڤوزيڤك

ههر قافلە يهك پيشه نڭى كه ر بئى
بئى گومان ده بئى توشى زهره ربئى

له ده ركى كه ست هينابئى شه ققه
ده ركى ده دريته بهر مست وله ققه

که ره کوئی که وتوولاقي خزاوه
سه يری که کونده له کوئی دِراوه

گه وره یی خه رجي پيوسته گیانه
ریشِت بووئمشي هه لگري شانه

دروشمی پیاوان دياره به ریشه
به لام پیاوه تی ریش نی یه ئیشه

گه ليك جار له بن ریش وعه بیاوه
فیئل و ته له که و پیلان و داوه

لای گه وه هر فروش گه وه هر گرانه
قه دری زیئر له لای زیئرنگه رانه

بووگفتی شیرین دلم له کوئه
ئییژن قسه ی خوش کوستانانی دله

ئه م قسه ش گه لی به تام و بوئه
دل ئاوینه ی دل فه رموده ی کوئه

پیاوه تی خه لکی بگره به رچاوت
ده نا به سپله ده زری نچاوت

که ردم که میش بی زوری بـزانه
زیاد ده کا نیعمه ت به هوئی شوکرانه

نه ئاسن به فو بۆت نه رم ده بۆ
نه چه مام به تر قهت گهرم ده بۆ

به هيڙى لاوان به ته جره بهى پير
به تىكووشان و خه باتى شىل گير

به ته گير و راى پياوى روناك بپير
گا جوتى هيوات ديتيه وه بهر نير

راوينى غيرت به كه مهر داكه
نان هه تا نهى جوى قوت نادري كاكه

له گهل ده ستى گهل ته كانى ده ري
به رهت له قوراو دينيته ده ري

وهك ده ليڤن ماوهى كورته ته نگانه
زرو به دوى دا دى خووشى و فه رعانه

زورم بيستوووه شاگردى كۆلى
هيچ فير نه ده بو له بهر كلۆلى

چون ماندو نه بو له ئيش نه وه ستا
ئىستا كه بۆته باشترين وه ستا

هر توڙى له سهر خو بى پشومان
له قوره هه لئا ده خوين هه مومان

ناسپاس نه‌بی له ماوه‌ی ژینست
که لک وهرده‌گری له دونیا و دینست

تو چونی بو من منیش هر وامه
دونیا ده‌سته واو یا ده‌سته وامه

به نیم‌رو و سبه‌ی درو و ته‌فره‌دان
قه‌ولی هاوینم لی مه‌خه زستان

به د به‌خت ئیشی ناریک و خواره
مزگه‌وت دانی قیلله‌که‌ی لاره

چون به‌ختی ره‌شه ئیسکی گرانه
خوینی که کره‌یه دوانی ژانه

له شانان قورسه دی‌ززه و دزی‌وه
دوعاش بو خه‌لکی بکا جنیوه

به‌خته‌وه ر چونکی باره‌که‌ی باره
ناحه‌زیش بدوی شیرین و تاره

هر چی ته و بیکا په‌سه‌ندی عامه
له نیو کومل دا به ئیحتی‌رامه

گه‌ر چی حق له دل گران و سه‌خته
بده‌ن له ته‌خته حیزیش به به‌خته

دوی خه لکت توټان نه ورؤ بتوټه
مه شهوره دونیا مه ندوټی مه ندوټه

دوینی تو ره حمت به هیچ کس نه کرد
خوا شوکور نه ورؤ بوټمان بویه پرد

دوینی مله ور و توټن بوی که چی؟
ئیمرو سهر شور و کز و مل که چی

چه کت به نه فتم کړی بو گیانم
هات نوره گورزم ده ردت ده زانم

دوژمن هر بویه کاری سهر ده گری
چون به عاره به که رویشک ده گری

خوینی شیټر که م له ده مار و ره گ
هر فسوسی وهک تاجی قویاد بهک

له ومختی راو دا نه بی گوت نایه
چار چی یه خوټری پیشه ی هر وایه

شتی چاک ده بی ره سه نی چاک بی
له ماینی قوټر نه سپی تی نابی

تاجی رمش کوژیش باوه یم وایه
له دیلی فسوس قمت بهدی نایه

ساتی ناگری ئارام و قسه رار
له نیو کالاندا تیغی جه وهر دار

به دو کس ده کری خراپه و چاکه
چه پله به ده ستیک لی نادرئ کاکه

بی ده ری دو گمز جاوی دیتسه خه و
زگ برسی پلا و ده بینئ وه کئه و

ئهو بونهی مه ستی کردی وهک شهراب
کهر داغ کردن بو نهک کزهی که باب

له بهر مه ینمت و ده رد و نه خوشی
ناچیتسه گه روم قهت ئاوی خوشی

وایان فه رموو قه دیمی دلپاک
سوار هه تا نه گلی نابیته سوار چاک

تا نه خوش نه بی نه چیه جه کی
نازانی قه دری ساغی و سه لیمی

تا نه هاته گویت شه قهی قه ناسه
تی نه گه یشتی دونیا چ باسه

وتم لا مه ده له ریازی حـ
تا نه تنه ته بهق بو نه تکوت سه ده ق؟

کهی پاشی باران که په نك دابه ؟
نوشدار و له پاش مهرگی سوهرا به

پاش روت کردنه وه بی خوف و خه تر
ته شتی زیتر دانی له سهر ته پلّی سهر

له به ردیان پرسى بو چی واره قى؟
کوتى به ردم دى زور به دل ره قى

شایی نه کراوه ده هـوّل ته قى دى
به ن نه ريسراوه جو لا شه قى دى

وتیان به قرژال بو چی به دو سهر
ده زوى وتى : شوخ لوى عه يبه مه گهر

شهر نه کمر پيشه ی زوو دانيشتنه
بهردى زل به لگه ی نه هاويشتنه

هيندى کس ئازاو رژدن له شه رى
هه تا کو لوى يان وه راست ده گهرى

کاتى شه ره که گهرم بو ته واو
ريگای هه لاتن ده گرنه بهر چاو

دوژمن خه ريکه کويـرايى دايه
چاوى دوو سهرى پيمان هه لنـايه

دیسان خیشی کرد وینهی به رازی
که رماندو و مردو خاوه ن نازی

نایه وی له گهل ئیمه بسازی
نه دیته پردی نه دیته بازی

مه روانه خانو ده رکو ده روازه
دایکان ببینه و کیژان بخوازه

به توند و تۆلی و گورجی مه نازه
بو کچان به ختی دایکان جیازه

پیم را ناگیرئیه ۲ ناز و بازه
ددان که ئیشا عیلاجی گازه

نامه وێ بمرم له بهر موحتاجی
گۆشتی که رویشک و بوفسی تاجی

ناخۆم و هه رگیز نهی بینم یارب
شیری و شتر و دیداری عارب

بو سیرت بو بی له ده م لیو ئالان
نهک گول وه رگری له ده ست خوین تالان

هه ره عهرشه وه هه تاکو قورش
کمه هه به ده دوی خوی بلقی ترش

سەر له بهر نامەرد دامەنەوینە ٤
بو ولات و گهل خوینست برژینە

به زۆری بازوو به هیزی شانان
خانی خانان به یان تۆری بانان

شولی شلک و تەر دادیتەوه زوو
دهی چه مینیوه چوونی مهلت بوو

کاتی وشک بو چوونی دادینی
زۆری خه ریک بی ره نگه بیشکینی

نه مام که تازه چه قابی دیاره
به هیزی که سیک ده ردی دوباره

به لام که ریشهی دا کوتا زه وی
بو به دارپکی زل و مل قه وی

دهر نایه ته وه نهک به شان و پیل
به کهل و کووتان ته نانهت به فیل

ئه گهر برای پشت بو به برازا
تازه ده رچو ، کار له کار ترازا

ده سته چه وره کهت له من هه له سو
بوک له گهل توومه گوینت لئ بئ خه سو

دایک تاریفی کچی خوئی بکا
دوم بیتو که لاش له بو خوئی بکا

عه تر ده بی خوئی بیون بدا کاکه
نهک عه تتار بللی زور عه تری چاکه

یاران مه مده نه بهر تیری لومه
من نیئر بی و می بی هر له بو دومه

سا بی سکی خووت مه دره له داخا
کلی مردو کئی تر ما له وه جاخا

تهک دلّه کویئر بی عومرت نه مینسی
قالاو له جیگهی بولبول ده خوینسی

له دونیا هرچی گهنده و مهنده یه
بوچی هر بهشی خدری زینده یه

له جیگهی خوئی دائه مهش هر په نده
نامینیتسه وه گهنده له مهنده

زال گوتی : روسته م رولهی زه مانه
قهت دوژمنی خووت به که م مه زانه

مه للی با شام ناکا ئمو گولوه
چکولله فیئل و ته له کهی زله

چاکه به چاوا درا وه تـسـوره
نه قللی نیـرگه که و پیره گا سوره

ته لا له مل کمر بکـهی ماقولـه
سه لا له و که سهی بی پاره و پولـه

ئه وی له لیفـهی بابی نه تـپـروه
لوتی به رز بو به و زیـر و زیـوه

دیت سه گی سپی تفی لی رۆکه
زهره ری زوره بو باره لـوکه

چاکه توم هه رگیز نابی له چاوا
نانی کوماسی و پاسی جرتاوا

که سی خووی له لا گه وره و گـرانـه
نه چیتـه پیستی خه لکه وه جوانه

که سی ئاکاری په سه ندو چا بی
حورمه تی خه لکی ده بی له لابی

عه یب و عاری خووی بینیتـه بهر چاو
خه لکی به سوک و چـرۆک نه با نا و

ئه گهر نه شوینی که له بابـه سور
رۆژ ده بیتـه وه بلا و ده کا نور

که سقّ وه جاغ کوپر سهر بنیتسه وه
یه کجاری چرای ده کوژیتسه وه

کوری چاکسی بقّ خیری به لاشه
بیگمسی ده لیکن بوّ خودا باشه

ریژ نادا به کهر درپژی مه ودا
نابیتسه یه ستر به چونی به غدا

سهر مایه ی ژیان ژن و ددانسه
به ده ردت نه خوّن دونیا زیندانه

خه تای نه کردوم به مل دایینسی
شانه کمت له سهر مندا ده شکینی

مه شهوره ده لیکن خله ده کاه (۶۰۰)
بله ی چاره رهش ده بهن بوّ دیوان

یه کجاری لیژ بو جیّ به هه تیوان
مالّ بوّ خوئی نه بو ریئی تیکرد میوان

مالّی میروّله به که چکه ئا ویّ
ویژرانه بینه و به ره ی پیّ ناویّ

زوری ناشکوری کردو هه لقپرا
وا مانگا مردو ئیتیر دوّ برپرا

ئاش ھەر کار دە کا گە نەم داد ینق
چە قە نە سەری خوئی بو دە شکینق

مالی وا ھە یە قاقەر و کریڤ
لئی دەس ناکە وئی بە ردی سە رشکین

چبکەم لە گەل تو بە ختی خەوالو
دە تکه مە تە نگە و دە بیئو پالو

تا کرژت دە کەم تو ھەر خاوتری
ھەر بوئە ریسیم بو تە وە خوری

ھیوام کورئ بو ئە ویش لە بارچو
تازە کورئ چی وەك بە فەری پارچو

خوت لی ون نە بی ھوشت نە تاسق
پیاو دوست و دوژمن دە بی بناسق

نە خوش باوەر بە نە بی باوەر بە
نە تی ھە لقوتی نە کویر و کەر بە

لای ژیر وزانا ھیجیان پە سند نین
گویی بو بیستە و چاویش بو بینین

ھاتە وە بیرم پە ندیککی زە ریف
ئەم چاوە کویر بی نابینی حەریف

هەر چی تازه بۆ پەسندی خەڵکە
بەلام هێندى شت کۆن بۆ بە کەڵکە

دۆست و دوو لە گەل شەپاب و توتەن
هێندیکیش دەلین کۆن بۆ باشە ژن

ئەمەش فەرماندەى قەدىمى کانه
قەدرى قەدىمیان زەریف بزانه

شەممە باشە بۆ هەمو کار و بار
بەلام قەت بوکى تیدا مە کە سوار

شەممە و دوشەممە و سێ شەممە لیباس
مەبرە زەرەرە بە تە جەرەبەى خاس

مال گەسک مە دە بە نوێژى شیوان
نە وەك ناکوکی بخاتە نیوان

یا نوکی گەسک بە دە لە ئاگر
تو لە پێشینیان نازانى چاتر

مەشک خویندى سەرى بېرە زوو
دەلین تیک دەدا بەینى ژن و شو

ئەگەر ناوەخت خویندى کە لە شیر
گوشتە کەى دەخوون یا دەى کەن بە خێر

کاتى خوئى نهی قاقا و پیکه نین
ئاکامی ده بی به گریان و شین

هر پیکه نینیك دوايه كهی شینه
شیوه ن باشته ره لهو پیکه نینه

ده رزی له قاچ و قولى خوئ راکه
ئه و کاته شوژن به پیی من داکه

زستان به سه ره چو به فر توو او
روو ره شی هه مو بو ره زی ماوه

ئم په نده سودی تا قیامه ته
زمان لی گهری سه ره سلامه ته

ئم په نده جوانه ت له بیر بمینی
توفان ددروئ کئ با ده چینی

هه مو کس ده کا بهم په نده بروا
هه چی با هیئای هه ره به با ئه روا

مه یهاوئ سه ره من هه ره چی خه تایه
ده ستیك به ته نیا ته قه ی لی نایه

کئ بیئو نه کا به رگری له خوئ
به لام کس خه تا ناگریته ئه ستوی

گه لیك تيك هه لچون جی هومیّد نینه
شهری کونه قین گهرم و به تینه

خه یال خه زینهی به کس نه داوه
زیّر بو دینه وه خه یال پلاوه

ئه مهش که لکی زور بو گوید یترانه
کئ له سهر سه بره له سهر خیرانه

کهری دیژ ده کا حز له توپینی
تا کو خاوه نی زه ره ر بینینی

بیری ههر له لای ههل و هه لمه ته
چوزانی گورگ مهر به قیمه ته؟

قه سه م به و که سهی نه زاو نه مهرگه
توبه ی به راستی گورگ ههر مهرگه

تا کو بز شیرداو به شی دا پیر دا
ئه و کلکه قولله ی ریوی فه قیر دا

قیل سپی ده بی بی دژی فه رزی
کلکی و شتریش ده گاته عه رزی

تا گورگ ده کا توبه وه نه سهوح
سه بری ئه ییوی ده وی و عومری نوح

ئەم نەقلە دلی پیاو دە کاته بەرد
قەل بە قەل دەلی روت رەش بی نامەرد

ئەو کەسە دە بو نە دۆری دۆرا
بو ئاسنی سارد دە کوتی لە خۆرا

نسیحەت ناچی بە میشکی کەردا
کئی دیویە بزمار بروا بە بەردا

حاملانی کەسێ خولقایی ناحەز
هەر وە کو گویژە بیدە لە گومیەز

بە و هەرو و گیفە کوا دلم خۆشە
پیشت پۆلا بی پاشت کلۆشە

بە سمان بە سەردا لیئە گیزو فیز
پیوہ دان خۆشە نە وەك ویزە ویز

لاوی کورد لە خۆی بە ستی فیشە کدان
شای ئیئران قبول ناکا بە سەپان

دەلیئ نابیاری لە هەمو هەوران
دنیا ش مەبە لە سوری دەوران

ئەمەش نەقلیکی لە میژ و کۆنە
پاداران بگرە بی پا ئی خۆنە

ئەوئەي تۆ قىنىت لى بو خرا گىل
دەجا چىنگى رۆن ھەلسو لە سەر دىل

لە ترس و خۆفى ماری بەد کردار
لە پەنا ئاور خوم داوہ حاشا ر

خوشىم نە دىوہ لەم رۆژگارە
وہ تى ھەم ئىمسال خوزگم بە پارە

دەستى تە ماحت ھىندە پان مەكە
خاوەنى كە رەم پە شىمان مەكە

ئەم نە قەلەيان زوو کرد بو شعار
بە قونى موفلىس ريشى تماخكار

كچ شو كا دايك دەماخى سازە
كوريش زن بىنى كز و بىبوازە

خەلك لە دەست تۆ دەمىكە ياسە
قەلب ئەبىتەوہ كە پىر بو كاسە

پىم سەيرە تۆ زۆر بە خۆت دەنازى
نە سەرى سىرى نە قونچكى پىيازى

نە ھىندە تال بە تف بتخاتە دەر
نەوا شىرن بە قوتت دەن يەكسەر

زۆر کوتن چى يە ريس و گوريسه
تا يە كيڭك ده لىي دوان بيبسه

پياو مالى ده وي ژنان زيړ و زيړو
بزن خه مى گيان قه ساب خه مى پيو

ئه وهى لىي ده دا لافى قه يسهرى
كونى مشكى لى بۆته قه يسه رى

هر له كوڼه وه وا هات و واچو
گول چن درويان به ده ستى داچو

كى كوى كرده وه به زه حممت و ره نج
كى به خته وهر بو به گهنجى بى ره نج

شورشى كاوه بو فه ره يدون بو
كارى خاتون و ناوى مه يمون بو

كوڅخاى لى كه وتو موى ده ره به گه
گورگ كه پير بو مه خسه رى سه گه

ژوشك به فه رخه مى خوى ده لى رۆله
بيچوى كى به قمت تو نهرم و نۆله

له بهر دلى من نه قاقوم نه قو
نهرم و شل نينه به سمت يه كى تو

لای باوهر نه‌کهر خَوْت ماندو مه‌که
ته‌قه‌ی بو یینه له بنی کوله‌که

ئه‌گهر نات خورئ تو بنی رانی
چیته له ماندو نه‌بینی شوانی

ژن ئه‌گهر ناوی سوکی دواخستی
خیرا سئ به‌رده‌ی ینئ له مستی

پیاو ئه‌گهر هاوړئ نه‌بوو هاوبیری
ده‌لیئن سئ به‌رده و مالی فه‌قیری

عه‌یی یه‌ک کوتن له عه‌قل د وره
دیاره وه‌ک تفی سه‌ر به‌ره و ژوره

له‌چاوی خَوْتا نابینی گاسن
شوژن ده‌بینی له نیو چاوی من

ده‌زانئ ئه‌وی به‌ بیرو و ژیره
خه‌تی خوار له بن سه‌ری گای پیره

خوای ته‌عالا کار بی جئ ناکا
تا کیو نه‌بینئ به‌فری تی ناکا

که‌سئ له مه‌یدان گو ده‌باتمه
کاتی رق هه‌ستان قین بخواتمه

پیاویتی و ئیشی مه ردانه کردن
له به خشین دایه نهك توله سه ندن

چۆن به دهر ده خوا چاره ی دهری که
شیف و وهردی که له سهر بهردی که

که چهل دهرمان کهر بوايه بی کومان
له پيشا سهری خو ی دهر کرد دهرمان

ئه گهر لی گهری شوفاری به دهر
ئاو دهر خواته وه گورگ له گهل مهر

که نگئی درۆزن جیگهی بروایه
ته نانت ئه لیئن دوزمنی خوایه

درۆزن شتی له بیر نامینی
حافیزهی که مه زوو دا ده مینی

وتیان به ریوی شاهیدت کئی یه
وتی: کلکی خو م باوهرم پی یه

به یتی رۆسته میان سهر له بهر شه وی
خوینده وه یهکی هاته جواب له وی

کاکه گیان مه لیئن قسه ت بی جی بو
نه مزانی روستم نی ر بو یا م بو

ئەلین حالى بون لەنان و پلاو
تامى خوشتره به بى چاوو راو

دەعبای وا ههیه دەخوی گوشتهکەى
دەعباشە دەبى گوشتى دەرخوارد دەى

پيتم خوشه لاشەم لە دوم بکیشم
بەلام منەتى ناکەس نەکیشم

هەر بە مندالى شيرە کور ديارە
لاويج نمونەى بار و خەلوارە

ئەوى قەرزى کرد بە تەماى داهات
هيوای پى نەبى تايەکی داهات

هەوئل جیگای رمب وەبەر چاو بینه
بە دلنیایی رمب بچە قینه

چکۆله ترين کرده وەى عيسان
لە سەت قسەى زل باشتەرە ديسان

ئەستەمىك نى يە كە ئاسان نەبى
پياو ئەو پياو يە هەراسان نەبى

بيستومە دەلین مار هەتاكو مار
نەخوا نابیتە هەژدیهای زور دار

حه زده کهي نه چيه ژيړ زنجير و کوټ
دامه زړي له سهر پټ و سينگي خوټ

کي رازي نه بي به به خت و به شي
ته مه ن سهرده با به چاره ره شي

ژن ده لي ناني ويشکم ده ست که وي
خوشه نهک پلاو له په ناي هه وي

پاشايه تي په مالي به ته ني
کته له تي ته ني به هه شتي به ني

قازاني ميردان به حموت سال جاري
ديته کول به لام ده رزي به جاري

مشتهي هه مانه و داسي په مانه
زور باوه له ناو دوستي زه مانه

بوپه جازز بوم من لهم ژيانه
ريځوي له حاستم شيري ژيانه

خراپت بو خوټ دانه نا کاکه
خوداش و خورماش ته گيري چاکه

نازا کولي دل ده ريځي به قين
بي ده سه لاتيش په گريان و شين

به ینیکه بپروات به کس نه مـا وه
نیتره بیدوشه له تو روی داوه

ناندین کون مه که لیّت خوارد بـی نان
چیژمت له خوئی کرد مه شکینه خوئدان

هرچی نه بوبی نه یان فه رمـووه
بیری دوایت بی ئهوی چو چـووه

وریا به نامه تا نه ختی زووه
تا زۆله چهرم ئاو نهی بردووه

من له خه لکم بیست توش بیسه لیـم
جام ده لئی بشکیـم به لام نه زرینگیـم

له دوی ویل مه به تازه بی سود ه
باز له به ره گه ده رچو بیـهـود ه

قسه بیکه لکه دریـژ و زۆر بی
کهـم و دلـگر بی نه زۆر بی و بـۆر بی

زه ره ره له نیوهی بـگه ریـته وه
زوتر قه ره بوی بو ده کـریـته وه

ده رفه ته هرچی ده ست به جی کریـا
خوزگه بهو خوینه شه و دی به سه ریـا

برین تا گهرمه گورج و بی ترسه
که سارده وه بو به ژان و قورسه

سوتاوی له سوی خالی گهرده نی
هینده تامه زوی به دوش ده ژه نی

روبینی و ریا بو بهر حـزوره
چاو حه یا له چاوده کا مه شهوره

سهوله زیاد نابی به کلکه سوتو
ولامی ده دری به توتو توتو

خاله گیان بو به پیئت نه لیـم خاله
چوله که بگری بو نه و مناله

نابوتی ده ستی په لپ و بیانوم
له ساجی عه لی ناوم که بانوم

تاسه م لیئت نه شکا ناردی به دوتا
بو نانی په سفر سیله وه سوتا ؟

هاوین چو درا لیفه فه قیری
چه تاله ژینی فه قیری و پیری

ژن تو سنیـش بن له فه قیرانه
توران و زیر بون شیرو تیرانه

پیاو چه قویه زن بۆته هه سانی
تونند و تیژ یه کا به هۆی زماتی

رق هه یه چهن مال ئاوه دان ده کا
رقی واش هه یه مال وێران ده کا

هێدی به تا خوین ده بزوی له ره گ
قه دیمی ده لیئن شهر هاتو بۆ سه گ

شهر ئیراده به و سه ر و سێله وه
توشیش بوی ریگای ئاشتی بیله وه

زۆر ده ره هه لمه به هۆش مه تارینه
چاوت سور نه بی کف مه چارینه

کاکێ خۆم دۆنیا زۆری پیی ده وی
روژیکێ وادی چاو وه چاو که وی

وهك ده لین هه ر کیو وه کیو ناکه وی
ئاده می هه وجهی وه یه کتر ئه وی

مه شهوره بزن بۆ تاقه شه وی
جیگای خووش ده کا له کوێ وه رکه وی

به پیری نمێر بی خواردنی پلاو
له باتی زاری ده ست ده به می بۆ چاو

ده لیکن ئاده می تهیری بی بآله
له چول و چیا ویل و عه بدآله

گا له پی ده شته گا له دم یآله
روژی دور ولات روژی له مآله

دو شت هه باشن هم هو نه مان
ئاگر و ئاون وا بی ئامان

کمی تاوس و توتی خوش ده وی
ری هیندوستانی ده بی بهر کمی

کی شورری که عبه له سه ری دابی
ده ربه سستی چه قلی موغیلان نابی

باب ده سه لاتی دا به عه ولادی
ده بی بچیژی ده ردی بی مرادی

کی له زور زانی بابای عه یاره
نیو بانگی له گشت دیهات و شاره

کی به قهت همو کس قین ته ستوره
کی له خوین رشتن ئازا و جه سوره

کی روژی ده عوا مه ردی مه یدانه
سوار چاک و ره شید شیوری ده ورانه

کۆ ترس و باکی نییه له دوژمن
پێی بانادری هه رگیز بهی ژن

پێت درێژ مه که زیاد له ئەندازه
سه ره رو مه به ئه یزن بخوازه

به که له زه ری بو ت ناچینه سه ر
دنیا به پوشی نه گیراوه سه ر

له چاو نه زیتری واز بێنی چاکه
به و گه زو ره ت ناله نی کاکه

دوعات ئەوه بی شیرین تال نه بی
قه ت نات به اییت له نیو مال نه بی

ژن به پیاوی کوت تو هیچ مه که ره
ئیت ره ده بیته چه په ره شه ره

بی وه فا زۆرن له ژن و پیاوا
چاکه و پیاوه تی ده ده ن به ئاوا

بی به قاو سێله ن هه ره وک پشیلان
سێبه ریان عه ینی تودرک و شیلان

بی ، هه نار و به ی که ی دینیت به ره ؟
شه خته ناییت به شه بای سه ره

ماريڪ به خيڻو ڪهي به ڦه ڏند و شيري
خزمنه تي بڪهي تا ڪاتي پيري

ڇاڪه له گهل ٿه و بڪهي به رده وام
به ده وري دا بيئي وهڪ به نده و غولا م

روزيڪ له قاچ و قولت ده هالي
پرزهت لئي ده بيري ده تخاته چالي

وايه ٽاڪامي دوستايه تي مار
به وتهي مه شهرور شهرعي مار به دار

شير ده ليئن ناخوا جو دمسي ريوي
ٿه گهر له برسان بيري له ڪيوي

هه لو ناچي ته هي لانهي قالا و
گهر هه لپروڪئي له بهر سوره تاو

مال چونڪي هه را و هوري اي ڪم بروه
دهر ده لئي ٽاشه و ئاوي ڪه وتروه

ده ليئن مامه گيان گونت به جه نده
ده لئي به سه ننگ و ته رازو به نده

گهر بو تو هه بي له چڪ به سه ري
بو منيش ده بي ڪلاو له سه ري

چون قولہ فیتہ ئاوری بن کایہ
ناکوکی وا زو کوٹایی نایہ

دہ لیئن سہ گیئک چو ئاشی لستہ وہ
یہ کیگنی تر چو پاشی لستہ وہ

تہ ت پیای تورہ نہ دویتی چاکہ
بہ رو لہ دہ میا تہ قیوہ کاکہ

ئہ وی لہ ہیچ کوئی بوٹ زہ وت نابی
رہ نگہ ئالہ تی لہ قنگ کرابی

ہیند بہ پہ لہ یہ بوکی رازا وہ
ہم دہ لئی ئہ سپی بو زین کراوہ

چون توشی خم و مہ ینہ ت و داخ نی
عیسا گرتوتی وموسا تی ئاخنی

چاو جنوک ئاوا قولمان لی ہہ لکا
خوزگہ بہ کفن دزی ہہ ول کا

ہہ ر لہ خوئم نہ دہ ن بدہ ن لہ ہاوری
پیئم لہ جہ والی کاو گزرہ دہ دری

ہاوسی مالیکمان ہہ بو بی منال
لہ کوچہ و کولان کہ دہی دی منال

وا له باومشی شوی ده گرت هه تیو
ده تکتوت برویستی به دوو نوقل و نیو

خمی براكه م پشتی كردم كوم
بی سهر و شوین چو وهك بهردی بن گوم

گه میهت غهرق بو وا دژ دامای
یا پیریژنی دۆلی رزای

رهن کوزه ئهوی تو پیست فسوسه
بو لیت کردومه راوی سی کوسه

ویستم له گهل تو نیوم نه زری
تازه پاش تری با خه مشی دری

کابه کهج نابی ئیمان نابی کز
جار و بار بکهن قسه یهک بو دز

خانویه کیکه که بانو نویه
بویه توژ و خول هه تا ئه ژنویه

هه رکهسی زانا وئه هلی نه زهر بی
پی سی سهیره بیستان بی سهره خهر بی

ئه م په نده جوانهش به گوی بسپیره
سه گ و مزگهوت؟ وشترو گیگره؟

سهگ شالو بیئی و ئازار بدا لـهـش
هیج فرهقی نییه سپی بی یا رش

ساواک و مهیت بو حالی میللهت
ته رسه قولیکن کراونه دوو لهت

هر یه کهی بو خیاره به ریکن
یانی دوو جاشن له ما که ریکن

ئهو کهسهی پیره و ژنی نه ختی جوان
له کار و کاسپی سسته بو گومان

هر تاو نه تاوی ده رواو دیتسه وه
مال کاول ده لئی جاو ده نیتسه وه

مال ههیه زور به نازو بازه
له گمل نه وشدا کز و لاوازه

چاو به قولاً چوو رومت قهوه
ده لئی جندوکه پیی دا تسهوه

هه یشه گوشتن و خشیلانه یه
هر ده لئی گورییه گییه خانه یه

سر ته کان بدهی له جوابی سالو
دوشاو به گونت له جیگهی بی ئاو

دار هر دو سهری پیسه داماو
جاوهی له قونق وهی له دوشاوی

بو مه رگی ئازیز به روک دادره
به لام چاد مبق گل مهیل بره

چا. جوتن نه و دو ئیسک گرانه
ئهو دویه باشه بو ئهو دودانه

خوا کاره کانی سهر سور هینه ره
ته خته تاش نی یه ته خته رینگ خهره

په کی کهس ناخا له م دنیا پانه
بو داعبای کویتش ده کا هیلانه

تا لیت داد خا ده رکیک به حکمه ت
بو ت ده کاته وه چه ند دهرکی ره حه ت

سه گ قاچی گرتی تو ی هه لسو نه جیس
قه دیمی ده لیکن پیس ده چی به پیس

حه یفه پیاو شتی چاک بدا له کیس
پیس کر ده گهری له شوین شتی پیس

مه شهوره زستان روژیککی ما بقی
کاری خو ی ده کا مالی خرا بقی

ئەگەر هەللى کرد سۆزەى زىيسانى
نە چۆل دەپرسى نە ئاوەدانى

واتە کچ کاتى مەلى بو لە شوو
ناپرسى تەرف هەنگوینە یان گوو

شولیک بە تەنیا تو دەى شکىنى

دو و سیش بن رەنگە زەدەى پى بینى

بەلام کە بو بە حەوت و هەشت و نو
ناشکى بە حەوتى وەکو من و تو

وتەى پېشینیان بە دل بسپىرە
سەفەرى زستان خووى لى بیویرە

نەکرا بیورى تو لەو سەفەرە
هاورى پى شارەزا لە گەل خووت بەرە

سبەى ریکەو و هەتا نیو و رو
لە کووى مایەو و دەرت کەن مەرۆ

زستان روخوش بو پى پى هەلمە خوینە
سەر وەشێن نەبى کلک وە شینە

ئەگەر درۆ بىي بە ئەستۆم وە بال
ھەر چى كە مشكە دەد رى جە وال

ھەر چى بوگەن كا عىلاجى خوئ يە
خوئ بوگەن بكا پە نا بو كوئ يە؟

ناشكورى نە بىي گورىس بە يەك لا
ناگا نە خوازا بىكە حى بە دور لا

چون كوۆشكى ھىوات بناغەى بوۆشە
پىشت پولا بىي پاشت كلوۆشە

سەرت بگاتە تەختى پاشايى
ژىرت مەفرەقە بىي نىخ و بايى

مەروانە خالەن توۆشە و قرانى
لە سەر دلان بىي لە بەر دلانى

ھەر چەن بە بىرو و ژىر و چا ناسى
تا لىت نە قەومى خەلكى ناناسى

ئەم پەندە باوہ لە دىھات و شار
دنیا يا زۆردار دەيخوا يا بىعار

ھاتە وە بىرم پەندىكى ساكار
قەسە كەوتە زار دەكەوتە شار

خواه‌ند له چاره‌ی کوردی وا نوسی
سه‌ردانی ئی له سه‌ر کورده ناموسی

به کم قایل به تا زۆرت ده‌بی
هه‌شت بی له مشت بی نه‌ک نو بی نه‌بی

دیاره ئه‌وانه‌ی ته‌سه‌ل و تی‌ن
گویتز له هه‌مبانه‌ی خویان ده‌یژیرن

کوا تازه پیک دئ وه‌سلی ئه‌ریاره
ئاخیری عومره و ئه‌وه‌لی کاره

هه‌ر سینفی له گه‌ل سینفی خوی کوکه
دیاره هاوالی گولان خدرۆکه

هه‌ر وه‌ک سیر و مار ریک ناکه‌ن باش
که‌نگر و قوماش نابن به‌یۆل‌داش

وه‌ک شای بی جوققه‌ی له سه‌ر ته‌ختی خۆت
ئه‌گه‌ر هه‌لنده‌ی شق له به‌ختی خۆت

ده‌ستت نه‌ له‌رزئ به‌ختی که‌پاره‌ت
دۆشار که زۆر بوو پی‌ی ده‌گه‌رن تارم

خوری خوی ده‌دا به‌ نیوه‌ ریس‌ی
هی خه‌لکی دینی به‌ ته‌شی ریس‌ی

چاو له چاو شهرم ده کا و مست له مست
ده گهر ټټه وه به بټی هه ست و خوست

کا برایه ک ری یان نه دا لهو دی یه
دهی پرسى مالى کوڅا له کوڅیه

ټه و شوره لاوه ی شیر ده ته زینى ۴۴
له داوی عیثقا مو ناپسینى

زهرده لگه راوه له تاو که نیشکى
نه ده زوه بپسنى نه ده رزیه بشکى ۴

شاعیر که زانى قافیه ته نگه
دیته وه بیړی هر چی جفه نگه

کوژی کاره گهل بینه ټه و جار
قه پوچک داگره له ماستى توڅى دار

کم ده کا نرخى قالى کمى ده لب
هر بو خواهنى باشه مالى قه لب

هه و همرى سواران هیچیان پى نه کرا
به شلپه شلپى پیريژن چ کرا؟

به ده ردیکه وه ټه سال دو چارم
روژى له دارم روژى له خوارم

ژینى بىڭ خەتەر پاشايەتۈيە
سەرۋەت لەش ساغى و ھېغنايەتۈيە

ئەمەش فەرمودەي فەخرى عالەمە
مەزنترىنى نەسلى ئادەمە

فەقىر كە ديار بىڭ كەسى يار نۈيە
كەس لىۋى ناپرسىڭ كاتىڭ ديارنۈيە

لە حاسەت پىاۋەتى بەندە و غولام
چاكەت بۆم نەبىڭ بەرزە مقامم

دوژمنى دوژمن بە دوست بىزانە
دۆستى دوژمنەت بۆ تى ھەلدانە

كىڭ بۆخوۋى بىۋى لە عەقل زویرە
ئەو كەسە ژىرە خەلكى لە بىرە

كىڭ دل ئاۋايە و ھىمەت بلىندە
مالىشى كەم بىڭ زۆر دەۋلەمەندە

كەمىڭ لە خىڭرو چاكە بىزانارە
شای مەملەكەت بىڭ روت و نەدارە

پشتت نىنۋوكى خوت نەي خورنىنى
سەت نىنۋوكى تەر خوروى نامرىنى

حه سود حمر ده کا هه تا بئینی
نینو کلت نهمی سهرت بخورینی

که وتونه گهمه و گز و فت لیمان
ئاسکی نه گیراو ده به خشن پیمان

ئاسکی نه گیراو چه نده ئه وه نده
خورماله به غدا زور و زه وه نده

به پیلاو بده له ته وقی سهرمان
حاشا له وه عدهی دوری سهر خه رمان

قهرز کوپر ئه گهر کهوشت بو باوی
هملیگرمه و برۆ کیشهی پی ناوی

قهرز کوون دهمی نافهوتی به لام
یه خهی قهرزدار مه گره به رده وام

قهرز کوون کردن هووی نه داری یه
ده ست ته نگی مایهی شه رمه زاری یه

کی قهرزی خه لکی نه دا به ئانقه ست
دهستی ئومیدی به یه کجاری به ست

سه لا لهو کهسهی قهرزی دوا خه را
دهرکی متانهی له سهر داخه را

به سيانه جاريك بويان ريك كه وي
بو زستان شهوي بو پيران ته وي

گهلي كهس كوشته ياري دلخوازن
كچان به مه يلي خويان ده خوازن

پيشينه ده ليكن به خو مه نازن
ئه وي دلخوازن همر مارانگازن

هه ن به روالهت شلوخ و له بارن
به لام دور كوژي نزيك خه سارن

هينده به فيز و تيزه ئهو لا وه
همر ده لئي دوومه و خه لات كراوه

زياد له ئه ندازه خو مه پاريژه
نه خوشه همر كهس به قيژ و بيژه

كي له كهسپ و كار به بيژ و بنويه
بمري وه بالي وه ئه ستوي خوويه

ئيژن ته وه زهل چه شني دولپايه
قورسايي ژيني له مل خه لكايه

وهك قيلي كه واي سبي بي وايه
يا خه ره نكهزي بن كلكي گايه

که سیک شعوری له چاوی دابی
نه زانه با له سهت ئاوی دابی

گوی بگره په ندی هه مو کهس بیستو
رامه په رینه قهت سه گی نوستو

کاکه زور بو لای خوټی مه تاشه
نه شیش بسوټی نه که باب باشه

بی تامه گهلئ شتی سپی و سول
هر له دور خو شه ئاوازی ده هول

قسهی نه و که سه دیاره ناچه سپی
له گیرفانی دا هه لپهری نه سپی

هم په ندهم گهلئ له لا عه زیزه
خوزگه به و باغه ورچی لی زیزه

پیټ خو شه عه بیست قهت ده رنه کهوی
عه یی کهس مه لئ تو لیرو لهوی

هر سینفهی له گهل سینفی خوئی کول
دیاره هاوالی گولان خدرؤ که

بو په خاوه ن کار هر ده لئ زووک
پیټه ره به ده ست فاعلا وه سوکه

زانائە شئ ھەر بۆی بـدرکـئـنـی
کـهـرـیـش نـه قـیـزە تـئ بـوـه ژـئـنـی

لە رەسەنی چاک دەبێ شتی چاک
لە ماینی حدود یە کسمی چالاک

قۆزی بی زەوات قـاـوـه قـاـوـئـنـی
تـرـخـئـنـه ی بـئ تـام شـه و پـلـا وـئـنـی

ئەوی لە کولان بۆرە بۆریەتی
زگی لە برسان قۆرە قۆریەتی

لە کن ئاسینگەر کەسێ دانیشی
بەرگی دەسوێتی یا سەری دیشی

لە سەری مەرۆ حەیات با نەبەم
با لێفە لە سەر هەتیو لا نەبەم

کئ پەسند ناکا قسە ی وا بە جئ
دەست ئەگەر شکا خوار دیتەو جئ

کەس پەنا نابا بو سیبەری کوند
ئەگەر جئ نەبێ لە شار و لە گوند

دوو روو قسەیان بئ ئیعتیارە
وەک نیک نەبەر نە پشتی دیارە

له ده سټی که رهم مه گره به هانه
که می هیندی کهس به زور بزانه

ئه گهر لالوت بی له که رمی کهم
بی شک ده که ویه بهر لومه وله قه م

مه شهوره ههر کهس به کهم نه زانی
پیاو ته تی زوریش به کهم ده زانی

دوعای پیاوانی ژیر و به هه سته
ئه م ده سته موحتاج نه بی بهو ده سته

بی هیزی هوی روون نه باتی یه
که م خواردن له کهم ده سه لاتی یه

ئای خوزگه شو فار لال و کهر یوایه
ئاو خواردن هوی گورگ له گهل مهربوایه

له زانایه کیان پرسق وه پیشو
زیندو له دونیا زوره یا مردو

جوابی داوون ئه و شیرن و قاره
مردو له زیندو زورتیره دیاره

چون بیچگه له وهی تا ئیسته مردون
ئه وانهی مردوی ژینشن ، مردون

ئه و کاته مالت کرا به پئی خوست
گه وره ئاوی رشت چوکه پئی ریخست

بو ژۆ بو ئه وی خوئی له پیناو نا
هی شاخی هات وهی باغی راو نا

کەس بو به ناکەس ناکەس بو به کەس
قە دیم وه جاخان ده رچون به عه به س

چرای مه زلومان دایم بئی نوره
ئاوی زالممان سهر بهره و ژوره

دایک که بو به با وه ژن دیاره
باوکیش ههر ئه بی به باوه پیاره

چکوله ترین کرده وهی عیسان
له سهت قسهی زل باشتهر دیسان

کەسێ به ژۆر و به که شه که شی
عیلاقه ی بکه ن پیس نابێ له شی

کۆ عیشقی گه لی به دل دا ناچۆ
ئاوی ئامون و تونی با باچۆ

که سێ دایکی خوئی نه دا به خه ته ر
به دایکی خه لکی چۆن نابا زه فه ر

ده لښن پاييزی سهر وه شين چاکه
گوايه زستانی خوش ده بی کاکه

سه فهر و سه ودا دوو به لگهی چاکن
تاقی که ره وه ی پاک و ناپاکن

کئ گولکی خه لکی بولای خوی بینئ
هر گویل هه وساری به دست ده مینئ

له هه وراز ولیژ قمت مه لئ کوتن
له بهر با هه رگیز مه کیشه توتن

زاوا به ندی هه تا کو مردن
نه کهی بجئ سهر مالی بابی زن

زستان بیهوئ خه لکی بکا قپ
به شمو سایه قهو به رۆز هه وری پپ

پیاو مالی خوی کم روی بداتی
نه وه ک بی ئه وان هه لنه کا ساتئ

تولنه یان له بیر ناجئ دوو دل پپ
نه مار کلکی خوی نه باغوان کور

بنی هه مانه کونی تیدا بی
به جه وال توی که هیشتا پپ نابی

ئه‌لین هر ژنی می‌د بیکا سه‌نگین
عالم هه‌ستی پی‌ی نابیی نه‌نگین

به‌لام هر ژنی می‌د بیکا ترۆ
به هه‌مو عالم ناکرۆ په‌رۆ

پیاو ئه‌گهر شیره‌ یا خو پلنگه
ژن ده‌رکی نه‌کا که‌متر له‌ پنگه

ژنی وا هه‌یه‌ پیاو ده‌کا به‌په‌ند
هر ژنیشه‌ پیاو ده‌کا سه‌ر بله‌ند

په‌ندی پیشینیان خۆراکی گیانه
موسیقای دلّه‌ باغچه‌ی ژبانه

په‌ندی پیشینیان یادگاری‌یه
میراتی کۆنی کۆرده‌ واری‌یه

په‌ندی پیشینیان گه‌لی پی‌روژه
مایه‌ی شانازی بو‌گهل و هوزه

په‌ندی پیشینیان به‌لگه‌ی خه‌باته
دیارده‌ی می‌ژو و گهل و ولاته

به‌په‌ردی دوژمن لی‌ت بی‌ته‌وه‌ پو‌ست
نایه‌شی به‌قه‌ت گۆلی ده‌ستی دو‌ست

ئەگەر باری کەر تەنگ بۆ پەکی
گورگ توشی بۆ وەی خوا بە چاکی

وہای فەریمووە رەسولێ ئەکرەم
سلاوی خواي لێ بۆ ھەمو دەم

مرو پیر دەبۆ ھیزی نامینی
دوو خسلەتی ئەو جھیل دەمینی
یەکی تەماحی بۆ ھەد و سنوور
یەکی ئارەزوی زۆر درێژ و دوور

چاوت نابەستم خوێ بەر حەزورە
گۆشتی سەر چەپەر وتەئە مەشھورە
وا نەخوشتیکمان کەوتۆ لە مالی
بە شەو دەنالی بە رۆژ دەمالی

ھۆشی تاساوە لە تاو مشتەری
ئاگری بەری داویبە لە سەری
خۆ بە زل زانیین ھی تازە کورە
گەوج و نەزانن لێیان بیورە

لە ناو ئافرەتان ئەم پەندە باوە
لە گەلی شوین و جیگا و تراوە
ژن دەلێن مەچۆ بن نیستی بەردی
جۆی ھومیئەد نییە وەک بەقای میئردی

ئاردى خۆم لىكرد كەپەكم دايىشت
گەلىكم تالى و سويىرى دونيا چىژت

نەخەوتوم لە سەر رىگاي ئەم و ئەم
تا خەونى ئالۆز بىينىم بە شەم

زۆرم جەفا دى لە رىيى دلىدارى
بومە شوانەكەى حق نادىيارى

بۆيە كەسى خۆت پىيت هەلەكالى
رىئوى دەرەوہى شىئرى لەمالى

هەر ژنى بە دەم پىاوا هەلشاخى
مالى بۆ چۆل كەم راکە بۆ شاخى

بە قسەى ئەم و ئەم كەس هەلنەتيزى
ئاش لە مېستن بى رۆژيەك دەمىزى

هەتاکو كەللەم دەدرون لە جاوى
لە بىرم ناچى دەردى بى چاوى

دەتوانم ئازار نەدەم دلى كەس
چى بكم لە حەسود لە خوشى تورەس

بە شان و قۆلت بىيەى بۆ كابە
پىي زيارەت كەى هەموو ئەسحابە

به کۆل بیگیوری ئمو حق نه ناسه
همر هه مان ئاشمو همر هه مان کاسه

جوابی پرسیری دوژمن نازانم
دیاره نازانم راحه تی گیانم

له سالی ۴۴ تا ۱۳۵۶

له سالی ۵۴ ئهم شيعره‌ی هونيوه ته وه

جووته مهم

ئهي جووته مه‌مت عه‌يني هولوي تازه قهريكه
في‌داری دهمي تو‌يه دلم چاره سهری كه

گیان بوته په‌پوولي‌ك و له ده‌وری شمی رووته
تا بال و پهری پاکی نه سووتاوه ده‌ری كه

چاوت كه به هاو کاری برۆت خلكی ده‌كۆزی
ئه‌گریجه له پای چی له گهل ئهو جووته شه‌ریكه

دوژمن ده‌یهری تو‌په تهل ههل خله‌ تینی
یا جوابی به تیلا بده یا جاری كه‌ری كه

ئهم شاعیره‌ بی‌ چاوه كه سه‌ودا سهری تو‌یه
تاوی وه‌ره دهم باوی ملی ، به‌خته‌وه‌ری كه

کیژی سابلاغی

ئه گهر ئهو کیژی سابلاغی وه دهس بینم به یه کجاری
ده کم ملکى دل و دینم نیساری خونچه که ی زاری

له پیناوی ده نیم عومری دریژ و گیانی شیرینم
مرادم بیئت و حاسل کا له دوو لیوی شه کهرباری

مژولای چاوه کانی قاتلی سهد لاوی به د به خته
هه زاران بی خه تا که وتوونه داوی پرچی ره شماری

به بالا سه روی بووستانه به روو شه معی شه بوستانه
له روخساری نمایانه جهلال و سه نعمتی باری

مضی وجهها کالشمس فوق الطود اذ تطلّع
منیر کبدر اللیل یجلو کل اقطار

هواها منذ حلت بالفواد کلها تجری
دموعی بالدم سالت کنبوع و انهار

بگفتم ای شه خوبان دو چشمم چشمه خون شد
بگفتا پیش من سودی نبخشذ گریه و زاری

چو بی مهری از آن نامهربان دیدم یقینم شد
که در آیین خوبان نیست جز جور و ستم کاری

که مه ندى زولفى وای گرتوم دل و هوشى وها بردوم
قه تم نابى هه تا مردن له به ندى عیشقى رزگارى

ده بى حافز له زیندانی جه فادا همر بنالینى
له گهل ناز په روه ران بو خوى ده کرد څتوشى گرفتارى

بوماهى عالم ئیشگینده اورائیم اوت کیمین یانر
اوزم رنگى مگر گومر اولپ اولى کیمین سارى

دیم الله خاترنه منى محنت ده الدرمه
دیر هیچ فایده سی یوختى منم یانم بو سوز لاری

دووکانى من له چهند جوړه متاع و جنسى تیدایه
به لام چبکم به توریکیش نیه لم شاره کریارى

پیرۆز بایی نه ورۆزی ۵۳ ی هه تاوی

پیرۆز بایی

ئهم جیژنه پیرۆز بنی له هه موو گوئگر و گوئدیر
پیرۆز به دلی خوش و لهشی ساغ و زگی تیر

دوایین پهری هه لدایه وه زستانی سرو سارد
پیچایه وه خویتن تالی دزیو، نه گبهتی بی خیر

موسایی به هاری به هه موو موعجیزه کانی
فیرعه ونی دهی و به هه من و نه سفه ندی نیازیر

نه ورۆزه سهری ساله گورهی پیره شه ماله
بو گیانی ههرس دی تلی پیی دا وه کو تاویر

نه ورۆزه به هاره ههرهتی کوشش و کاره
جا نوره ته ئهی کاکي فهلا مامیی وه رزیر

خیراکه له خاو بیته دهی جووتی کهلانت
بو شیوی زهوی و زاره که هه لمهت بهره وه ک شیر

سه یری دهرو ده شتت که دهلیی باخی به هه شته
میترگی هه موو بژوینه هه وارگهی هه موو زنیویر

گیان به خشه هه وای کیوو کهزو دیمه‌نی کوستان
خه مّلاوه به گیاخاوو گوّلی سوّسن و شللیتر

هه ده‌نگی مه‌له تیکه‌لی هاپه‌ی خرو دۆله
هه لوو زه‌وی به فراوه ده‌کا هازه له هه‌لدیر

هه تاول و ره‌شماله به داوینی چی‌اوه
هه ره‌ش به‌لّه‌ک و داوه‌تی بیترینه به بلویر

زاخای دلان حیلّه و کوژرنی که‌حیلّه
تاوینی خه‌مان ده‌نگی مه‌رو به رغهل و هاویر

خوژگم به‌وه ئه‌وه فه‌سلّه به چاوانی ده‌بینۆ
ژین نرخی له‌لای خاوه‌نی بیناییه نه‌ک کویر

ئه مەش پارچە شیعریکی دی بە فارسی و کوردی سنهیی
که له سالی ۵۳ دا بۆ دوکتوریکی دلسۆزی خه‌لکی سنه
که ده‌ردی فه‌قیری و هه‌زاری باش ئه‌ناسی هونیوه‌ته‌وه .

بس سیاست کتم ای دکت‌ر خوش‌قلب و غیور
که‌مرا یاد تو بگشود در شادی و شور

از همان شب که‌مرا دست قضا یاری‌کرد
جرعه‌یی‌چند روا داشت ز صه‌بای حض‌ور

آنچنان عمق دلم مسکن و مأ‌وای توشد
که ازاین غمکده بیرون ن‌روی تا لب‌گور

دیده کز لذت دیدار تو محروم چه باک
دیده‌ی معنیم از دیدنتان شد پر نور

کاش یکبار د‌گر بخت ن‌گون یار ش‌دی
با تو بنشینم و پیدا نشود کار ضر‌ور

گفته‌ها رد و بدل کرده سخنها به‌میان
بحث دربار‌هٔ سرم‌ای دی و مف‌صرو ع‌ور

مطلبی نیز به‌کوردی بشنو جان د‌لم
تو شفا بخش مریضانی چه نزدیک و چه دور

دوکتور ئم قاچ و قولم دورر بئ له رووت ئیشی فرمسی
ناشکئ ژانی مهگمر بیخمه ناو ئاگری سوور

خوا نهکا نه ختئ برۆم تاوئ وه پاوه بوئسم
دئته ئیش پاو پلم بۆم ئه گرین خوارو ژور

سهره رای قاچ و قولم ژانئ له ناو شانما ههس
لیم حهرام بووگه خموو خواردن و ئه نواعی سرور

فره ده رمان و ده وام کردگه بئ سوده برا
ره نگه نوسرابئ که بلم ده رده وه بمنینه قبور

سه یری خوشترا له مه من نیمه عه یالیکم ههس
هه موو ئازای له شی بیماره له دیوی دهرو ژور

له روماتیزمهوه ده ردیککی خه لات کریاگه
که له ههر چوار پهلی گوچکهی نی یهسی عه یب و قسور

سا له ریئ هیمهت و ویزدانه وه فکری بکه بوم
به شکم ئم ده رده له لای تووه شفای بئ به مرور

با سهرت زور نه یه شینم له کووتن واز بینم
نهک په شیمان بی له ناسین و ملاقاتی غه فور

زستانانی ۱۳۵۲

خه لکى مه هاباد

کانکەى ، شەرف و غیرەت و ویژدانە مەباباد
چاوەگەى کەرەم و هێمەتى مەردانە مەباباد

جێى حورمەت و رێز گرتنى میوانە مەباباد
بوژینه وەهەى روت و هەژارانە مەباباد

((ئامادەیی خزمەت بە غەریبانە مەباباد))

سابلاغى لە رێى پیاوەتیا قەت نییه ترسى
کامى لە چەرە بیست و لە ئاکارى بێرسى

وەك حاتمە ئەو کاتە خەلک کە و تە مەترسى
بوو یارمەتى داماوو تەسەل کردنى بێرسى

((رازینه وەهەى خوانە قەدر زانە مەباباد))

کێ بەرەم زەرەنجى لە بەین بردووە لافاو؟
کى مالى هەموو ئاگرى تێ بەربوو لە ناکاو؟

هاواری بگاتە گەلى ئەم شارە بە پێرتاو
بۆى دى لە جل و بەرگەو تا پارە بە لێشاو
((رزگارى دەکا فەورى لە تەنگانە مەباباد))

سابلاغى سەدى دەى لە خەمى بون و نەبونه
باقى دى شەریكى خەمى داماوو زەبونه

خه لکیکی نییت پاکن و بیران همورو روونه
ئم شاره له بو کاری به جی بوته نمورنه
تاریفی له ناو خه لکی ولاتانه مهاباد
لقی بوردن و رحم و به زهیی لیتره که باوه
میراته له پیشینه وه بم خه لکه برا وه

ئازایه تیو غیرت و هیمنه له خوداوه
هه ستیکه له پال میلیتهی ئئم شاره نراوه
دل پاکی و بیباکی له خوی جوانه مهاباد
دلیان پره سابلای له ئیخلاص و ئیرادته
روو خووش و گهشن بی غه رهن دوور له هه سادته

لایه نگری مزگهوت و ئه وینداری عیبادته
دینداری و تاعته چووته ئه پهری عادهته
سه ر چاوهیی خواناسی و ئیمانه مهاباد

له شاره بریک کار به دهسن خیتی مه عاش
بیستی له سه دا خاوهنی سامان و قوماشن

داخم که بهشی زووتری دهس کورت و له پاشن
بو دهست و دل و خزمتهی خه لکی همورو باشن
((ئه رکیکی گهلق قورسی له سه ر شانه مهاباد

دلسوژی بهرهی لاره مل و بی ده سه لاتن
یاریده دهی خه لکی رهش و رووتی ولاتن

ئه هلیکی به شهر دوست و به به خشین و خه لاتن
لای گشتی له مهیدانی کهرم شهرمه هه لاتن
(چون مه کهزی ده ست گرتن و ئیحسانه مهاباد)

که میان له خهمی سهرومت و زۆر کردنی مالن
زۆریه ته شه نی مه عریفهت و کمببی که مالن

لاگیری حقن دژ به خورافات و به تالن
لیزان و به بیرن له قهلم دا هه موو قالن
(لانهی گهلی بیر رون و بزوزانه مهاباد)

شاریکی چ خوش دیمه و جوان و به حه شیمهت
لاوانی چ خویتن شیرین و پیتۆل و بلیمهت

که نجی هه موو که نجینهی هیژاو به قیمهت
پیرانی پتهو بیرن و بو ئیمه غه نیمهت
(زانستگهیی پسپۆر و ئه دیبانه مهاباد)

من لیڤه که سیکم که ده زانن هه موو ناوم
سی ساله له ناو میللتهی ئم شاره ژیاوم

پیرم به رووالهت چل و نوو سالی ته واوم
پیتم وایه له سایه ی سهری دۆستانه موه لاوم
(خوشی به گهلی هاوئل و دۆستانه مهاباد)

خه زلوه ری ۱۳۵۳

پـمـری گـیان

ئەي تەختی هەئیت ، تەختی سەزا دانە پەری گیان
وێ چالی چەنەت قوژینی زیندانە پەری گیان

شمشیری برۆت پاره دەکا جەرگی ئەویندار
خنجیری موژم قاتلی لوانە پەری گیان

پسکت شەو یە ئالی دڵە روومەتی ئالت
ئەم خال و خەتەت قاییزی سەد گیانە پەری گیان

چاوت چەتیمە پیاو کوژە سێدارە یە بەزەت
رووت رێگرە کەزیمت پەتی خنکانە پەری گیان

بەرگیکە براوە بە قەدو قامەتی شوخت
ئەم جەرور و جەفاو خەلکی بە کوشت دانە پەری گیان

لیکوت وەکوو یاقووتە بزم قووتە ددانەت
مرواری یە یاخو دورە مەرجانە پەری گیان

چاو مەستی و تەردەستی و ئاشق کوژی و ناز
تەننازی و عیاری لە تو جوانە پەری گیان

چاوم نی یە زۆر موستەحقی خێر و زەکاتم
ماچی بدە بەم کویژەرە بە سەزمانە پەری گیان

هاوینی ۱۳۵۴

ئەم پارچە شیعەری لە زەمانیک دا هۆندوتەوه که بۆ بژیوی
رۆژانە مەحتەل بۆو تە نانت رۆژی پێویستی بە دوو کیلو—
نانی ویشکی ئە ویش کیلو بە ۱۷ قران بە نرخێ شارە داری
بۆو پێی نە کر راوه . جا لە بارە دەستەنگی خۆی ئاواي
کوتو:

لا لوتە لە ئێمە چەرخێ گەردون
پێی حەیفە بژین بە بەختیاری

دەستم بە دوعایە خەلکی بمـری
تا نانی بخوین لە تازیە داری

بەرگێکە بە بەژنی من بـراوه
قەرزاری و سەرکزی و هەزاري

پێم ناکرێ رۆژی دوو کیلو نان
بە و نرخێ مەباحی شارە داری

تف لم بەشە لم ژيانە حافز
ئە و نانە بکە بە ژەهري ماری

بی چاوییه هۆی کزی و کەساسیت
سەر باری خەلک بی ناله باری

هەروا بووه ژینی ئێمە مانان
تایبەت لە ولاتی کوردە واری

شاعیر که ژانی پر له ژانه
فهرقی چیه پاییز و به هاری

زۆر شیتی یه خوژی گهر بخوازی
ئم ساله که بو پیرارو پاری

کۆ ژيرو به بیرو ههستیاره
بهختی ره شه تاله روزگاری

کۆ خه لکی مه به سته گهل پهرسته
زیندان و ته لانه جۆی و قهراری

کۆ زیڤه دلی ههزاره پاره داره
جیتی کوشک و ته لاره باره باری

ئم خه لکه تکایه لیڤم بیورن
حهق نابۆ له هیچ کهسۆ وه شاری

بو من نییه ههر به تاقی ته نیا
رابوردویی تال و کولله واری

بۆ چاوی هه موو ولاتی دیشوان
چاو بوایه ده چونه کهسپ و کاری

زستانی ۱۳۴۱

له سهره تاي به هاري ۱۳۵۳ د سيلاويك ده ورو بهري بۆكانى
گرت بريك مال ويران بوون خهلكى بۆكان پياوختىكى باشيان
له گهل ئهو لىقه وماوانه كرد مهلا غغوريش بهو بۆنه يهوه ئهم
پارچه شيعره ي هونيوه ته وه به نيوى سپاس بۆ بۆكان له بهر
يارمهتى لىقه وماوان .

سپاس بۆ بۆكان

تيپهر بوو له مريخ و زوحل هيমে تى بۆكان
ههوى له سهما خسته سهما غيره تى بۆكان

ئهو هيئرشه لافاوه كه هوى چاره رهشى بوو
سهلماندى به دونيا شه رهفى ميلله تى بۆكان

چى بوو ؟ دژى ئهو ئاوه بى ئامانه وه خو كهوت
هيئزى به زهوى رهم و دل و يارمه تى بۆكان

كى باوهشى گهرم و گوري گرتبووه بۆ خه لك
ته نيا گهلى خاوهن كهرم و نيعمه تى بۆكان

پياو چاكى و دل پاكي و خزمهت به هه ژاران
به ريگه براوه به قه دو قامه تى بۆكان

پيوستى به تاريفى ئهم وئهو نيه وهك خوړ
تيشكى له هه موو جى يه ئه دا شوهره تى بۆكان

شانازی یه بۆ کوردی هه موو شوین و ولاتی ک
چاوتیتری و جوامیتری و ئازایه تی بۆکان

نیو بانگی له گشت ناوچه یه کا ویردی زمانه
ده نگی له جیهان داوه ته وه پیاوه تی بۆکان

وا تی مه گه بۆکانی له چاو خه لکی دی لۆردن
پیّت وا نه بۆ ئه ندازی نی یه سه روه تی بۆکان

مه ردایه تی چی داوه به سه ر زۆر و کهمی مال
هه ر چاکه له گه ل خه لکی بووه عاده تی بۆکان

به هاری کوردستان

به ههشته خاکی کوردستان و سهیرانی به هارانی
نموونهی که و سهر و ئاوی ههیا ته چهشمه سارانی

چیا وو ده شتی ره نگی نه گول و سوئسنه و ریاحینه
سهر پا سه وزه لانی و شینه شی و ورد و شیارانانی

هه یاتی جسمی بیجانه هه وایی باخ و باخاتی
نیشاتی روو حی ئینسانه فه زایی مه ر غزارانانی

شه فایی خاتری بیچاره قووتی عاشقی زاره
چریکهی بولبول و ئاوازی قومری سهر چنارانانی

له سهر دل ژهنگی ماتم لادهیا روخساری گولزاری
به چاو پیکه وتنی سهد دل ده میته مات و ههیرانی

سته فا به خشی دلی عوشاقه بایی سوچدهم وه ختی
عهیری بوی گولان له سهر لووتکهی نيزارانانی

به یانی دی جریوهی مهل، خورهی به فراوه کهی سهر کهل
له گهل قاسپه ی کهوه تیگهل له دم رزد و په سارانی

که ته شریفی شهریفی هات نه سیمی بای نه ورروزی
گولا لان سهر وهدمر دینن له لیوی جو یارانانی

ده پوښی سهری بوستانی که وای ته تلّس له بو جوانی
شکوښی ده رده کا له ښوې چلوک و شاخسارانۍ

ته وای دهشت و دهر په کسمر ده بېته ته تلّسۍ ټمخزهر
به گرمۍ همور و ښوړی بای شه مال و ریښه بارانی

غزهل خوښی هه موو دمس پېده کهن بالدارۍ سه رداری
زهوی پاکۍ ده خه ملۍ دپته وه سهر دڅو جارانی

که مانگی بانه مهر داهات چ خوشه دیمه نی کوښتان
سه راسهر خیومت و رهشمال و خیلله جی هه ورانی

وه کوو سه روی خه رامانن که پل پل دپنه مهر دوشین
به له نجه و ناز و عیشوه شنگه بیړی چاو خومارانۍ

نه شه بزوینه قاوو قیژۍ که سک و سوری خیلانی
قربوهی زاوو ماک و کار و کووری بهرخ و کارانی

له لایهک داووتی کیژانه بهزم و ره زمۍ لاوانه
له لایهک ټمسپ و رمبازی جلیتی شوړه سوارانی

له لایهک تیپی زه حممت کیژی خاکی نیشیمانی جوان
به هیزی شان و هوۍ بازوو ده کیلن دیمه کارانی

له گمل جووتی کهل وو گا دپنه مهزرایه به دلخوشی
له بو کیلانو ده رهینانی مووچه و جی به یارانۍ

خه ریکی کهسپ و کارن لاهه کانی نیشتمان به روه ر
به رۆز و شهو سره وتنیان نی یه تیپی هه ژارانی

به کورتی ههولێ پیش که وتن دهمهن کوهمل به خاس و عام
خه مم بو حافزی مسکین به جۆ ماوه له یارانسی

به هاری ۱۳۴۰

کچی بۆکان

شە ھێنی دڵ رفینی خەم رە وێنی رووگەشی جوانی
خەسود کوێر بیئ لە حەندت ئەی کچی نازداری بۆکانی

لە بەر بەژنی بڵیند و ناسکت ھەقیانە سەر داخەن
چنار و عەر عەر و شمشاد و کاج و سەروی بوستانی

لە شوخ و شەنگی یا وێنم نەدیوی شەرتە نازانم
لە حۆری ھەلبراوی یا لە تیرە و ھۆزی پەریانی

لە وردی خالی سەر کوئمت ئەرەستو واقعی وێر ماوہ
لە تەسویری برۆی تۆ عاجز و بیچارەییە مانگی

دەمت عیسا سەفت مایە ژیانە لە مەھری گیانە
لەشی مردوو ھە ناسەیی تۆ وەبەر دینیتمەرە گیانی

خدر بۆ ھێندە عەبدال بوو بە دوی سەر چاوہ کەیی ژینا
تەوکیکە لە نیو شیوی مەمانت ئەوای حەییوانی

لە چاغی پیری یا دیارە وەھا بۆت بوومە پەتیارە
لە وانم مل بدم بەو کارە کردی شیخی سەنعانی

ئەگەر چی پیرو زۆرھانم لە گەل تۆ ئافەتی گیانم
دە بە ستم عەھدو پەیمانم ھەتا ھەم بۆت دە کم شوانی

له سهیری باخی میراواو ته ماشای هموزه گهرهم چلی
زنهی بهر گهردن و نیو باخی سینمت خوښه سهرانی

له بیرته؟ زور نه خوښ بوم هاتی بو پرسینی ئه حوالم
کووتم پیت خوښه نهمرم با سهرت باویمه سهر رانی

بزوت هیزی هیواو همستم که دستت نایه نیو دهستم
کووتم ههر تو له جیت خستم کهچی وا ئیسته لوقمانی

گهشم یا وەک به هیی زهردم له کوشکم یا له بن بهردهم
به دمس تویه شفاو دهردم که بو من ژینی هم ژانی

به روو خوشی که بیدوینی حیاتی نویم له بو دینی
به لام خوښت توره بنوینی مهرگ دینی به هاسانی

مهريژه پیم رق و قینت به دل هاتوومه سهر دینیت
قه بوولمه کیش و ئایینت مهسیحی یا موسولمانی

وه ئه ستو مهگره ئوبالم به دووتا ویتل و عه بدالم
له بوتهی عیشق دا قالم دلم بوت بوتته بریانی

دلی پیکام یه کهم تیرت دمس و پیم کهوته زنجیرت
له حال و بالی یه خسیرت بپرسه سهخته زیندانی

ئه وینت بوو به ناپالم بلیسه و تینی نا پالم
به تیری تو شکا بالم پهرو پوم چی بوو پروانی

نه ته نيا من له جوانی تو دوواوم ئه‌ی که‌زی شه‌بو
هه‌مو که‌س بۆت ده‌دا له‌ستو که‌سه‌رتوی موکوریانی

له‌ناوچه‌ی موکری یا تاقی نه‌زمرگه‌ی پۆلی عوششاقی
له‌ره‌نگی کۆلمی تو ساقی ده‌کا سه‌ر خو‌ش موریدانی

له‌وه‌سفی ئه‌و خه‌ت و خاله‌قه‌لم کۆله‌زمان لاله
ده‌سم به‌و دوو لیمو کاله‌نه‌گا ده‌مرم له‌سو‌ییانی

به‌دیمه‌ن گهر چی مندالی له‌ئاشق کوشتنا زالی
نه‌وه‌ی کاوه‌ی دلی‌ری یا به‌ره‌ی سامی نه‌ریمانی

سه‌رم گو‌یه له‌مه‌یدانت دلم دیله له‌زیندانست
له‌ش و گیانم به‌قوریانت فریسته‌خو خوای جوانی

ده‌کیشم نازی پیللاوت هه‌مو ژینم له‌پیناوت
ده‌نی‌م ۰۰۰۰۰ فیدای چاوت ده‌کم تو مانگی ئاسمانی

ئه‌گهر چی خاوه‌نی ناوم له‌نیو ئه‌م خه‌لکه‌ناسراوم
به‌لام من قه‌تره‌یه‌ک ئاوم له‌به‌ر پی‌ی یاری بۆکانی

ئه‌وینداریکی دلپاک له‌سو‌ی ئه‌و یاره‌خه‌مناکم
له‌گه‌ردونیش نی‌یه‌باکم بگا ده‌ستم به‌دامانی

ه‌واوینی ۱۳۵۸

شمهش پینج خشته کی یهك به كوردی و فارسی له سالی ۱۳۵۹
دا هونیویه ته وه .

شوخی ئاوازی

له کویتی ئه‌ی شوخی ئاوازی دلم توۆی به ته نیایی
رهما تاکه‌ی ده‌بینی پیم مه‌راق و مه‌نیه‌تی جیایی

له وانم ته‌رکی دونیا که م وه‌لی دیوانه ئاسایی
((به کوه دشت روی آرم بجای عقل شیدایی))
((گزینم چون زند این عشق پیری سربه رسوائی))

له کویتی ئه‌ی یاری شیرینم ده‌وای دهردی دلی زامار
منیش وه‌ك قه‌مسی په‌تیاره خهریکم شیت بم و فیئدار

له دوری له‌یلی بی مه‌لیم په‌نا به‌رمه که‌زو کو‌سار
بیا ای شوخ شیرین کار مرا دریا ب مجنون وار
غبارآلوده و ژولیده مو چون غول صحرای

ده تو خوا پرچی پر چینم له‌مل هالینه چه‌شنی مار
له‌داری به‌زنی به‌زم ده‌هه‌تا زوتر بیم رزگار
له‌ژینی پر له‌ژان و عیشقی بی ئاکام و جه‌وری یار

((ترجم کن به‌اشك جانگداز و آه آتشیبار))
((ز آهم بی گمان سوزد رواق چن مینایی))

به پینوسی قهزا دمستی قهدهر بو ئیمه وای نوشی
بهشی تو تورمیی و عاشق کوژی بی من زمان لوسی
کهوا بو حازرم بو خزمهتی پیللاوو پا بوسی

قدم بر دیدگانم نه پس از نیم قرن مایوسی
به چشمانم که شاید باز گردد نور بینایی

له تو زیاتر پهنای دیکم نییه بو کئ بهرم هانا
له سهر خال و خهتی تو ئیعتیارو ئابروم دانا

دلّم میّشی گولّی روته سهرم گوّیه له مه یدانا
سرت گردم سراغ عاشق زارت بیجا جانا
که جان بر لب شد از سودایت ای الگوی زیبایی

بنازم بهو قهدهو بالایه ئهی شوخی له خورازی
له ناز و نیعمهتی جوانی بهشت زوره گهلی سازی
ههلو له برهوه ده خا چاوت غه نیمی تاوس و بازی

هلال ابرو تو شمع جمع مه رویان متمازی
جمالیت آفتاب است ار نقاب از چهره بگشایی

له جوانی و پاکی یا زیاتر له خاتوزینی بو تانی
خه زالی لاسه شور که متر له تو بو شوره تی جوانی

له دهست چوو عيززمتى نفسم له ريگه‌ي ولسلى دلدارا
به به‌دناوى دمه‌ن ناوم له كورى يارو نه‌غيارا

له سهر تو بومه گه بجارى كهس و ناكهس له دى و شارا

زمان آخرنخواهد شد كه يكشب كلبه‌ء ما را
به يمن مقدم و مهتاب رخسارت بيارايى

له پيناوى ته‌وينم ناوه ژين و دين و دونياكه‌م
له بهر لومه و توانجى دوست و دوژمن خلا ده‌كوئى راكم

ده‌راوم لات ته‌گهر رون بى له هيچ كهس شوره‌يى ناكم
چنان مست مى عشقم زطعن دهر بيباك‌م
شوم خاك رهت گر قلب ناشادم بياسايى

به دوتا وىل و عبدالمنى دامارو بيجاره
له تاوت وهك برا مردو شه‌پورو شيوه‌تم كاره

به جوانيت سوئند ده‌دهم روحى بكه بهم پيرى په تياره

مگر ازمن كناره سعى كن جانا كه يكباره
تشخص را كنار اندازى و با من كنار ايسى

که نیشکی کافروش ناگاته چاوت مهستی چاوانی
فوله یخا تلعمت و لهیلی وەش و شیرین زە نه خدانی

سزد جانبا زەم گر لاف وامق چون تو عذرای

کراسیکه له بهر تۆدایه شوخ و شەنگی جوانچاکی
ئەوی جوانان له لایانه به پەژنی تۆ برا پاکی

له تیرمو هۆزه کانی کورده واریدا ئەتۆ تاکی

فرشته خلقتی ، حوری سرشتی گرچه از خاکی
سنویر قامت و سنبل عذار و سرو بالایی

ئەو پارچە شیعەری بە یادی کچە کوردیکی سنە ھونیو ۵ تەو ە
کە لە عالەمی خەودا لە گەلی بۆتە ئاشنا ۰ ئاخری بەھاری ۱۳۵۸

کچی سنە

دل فرە کە ستەنگو کە یلم بۆ کە نیشکیکی سنە
تیری برژانگی لە سینم داگە گشتی کون کونە

خاڵ گەلی خوا کردو ورد ە ورد ە ومان گۆنایەو ە
حاشیە زولفیش لە دەوری جۆی مەتالا کردنە

نۆکی پە یکانی مۆزە ئازایە بۆ پیکانی دل
پاشە کەوتی مادە پیشە دیارە عاشق کوشتنە

دوایی نایە و مسف و تاریفی لە جوانی و پاکی یا
شۆخ و بالا بەرزو تەرزو پە لکە شۆر و پرچنە

مانی گێج و حۆل ئەکا قەوسی برۆو نە خشی تەوێل
عەقڵی ئە فلاتون لە چالە قوتی گەردنیا وونە

لیۆی لە عەلە دیانگەلی وێنە دوو مرواری یە
عە ینی نو قەرس گۆی چە ناکی سینە پان و گۆشتنە

چاو گەلی دو زەنگی تیا ەمس تیر ئەمەن بۆ پیرو لا و
دوو برۆی پە یو مەستی شمشیری قەلاچۆ کردنە

ئاشنا بۆگم له ته كتا من له شیرینی خه وا
تودلت بردم به گفتي خوئ و خرنگه ی بازنه

ده نگی تو وهك کاره با مچورکی هاورده له شم
ئه توت ئازام گشتی مارانگازه ده رزی ئازنه

عه شقی تو داگیه له کهللم بقیهرامی کردگیه
یادی تو بو من له باتی خواردنه هم خه وتنه

ناوممه ژیر پای خه یالت شورمت و ناو نیشان
یادی پیروژت له دلما تا ده می کوچ کردنه

گهرچی ئیژن (عشق پییری سر به رسوایی زند)
چاره چمس؟ جهرگم به خه نجیری فیراقت جن جنه

وا ئیتر خووم خسته ده رگات و شفاو لالهم فره س
ئاره زوو ئاواتی و مسلت تاكو روژی مردنه

بیكه خیر جوانیت و ساقه ی سهر له قاییم ده رمه كه
ناگه رگیه . خواء كهسێ پیشه ی گه دا ده رکردنه

گه ردن و روو سینه ده رخه بیژه حافز بی بهره و
دیاره ئیده ی تو گوله تاوی له باخم گول چنه

ته ختی سینهی جامی جم رومت گولّی باغی ئیرم
ئاوی سافی زهمزمی چی ها له ژیر سای گهردنه

مه مکی وی جفتی شه مامهس یا دووگۆی مهرجانویه
روی وهکو مانگی شهوی چارده شه فاف و رووشنه

ئاوی سهر چهشمهی هیاته ئارمقی سینه و مهی
گهردی پیللوی کلی سینایه بو چاو رشتنه

ئافه ته بو گیانی ناکهس راحتیی رووحی کهسه
نووشی ههس بو ئاشنا گهل نیشی بو گیان دوژمنه

ئهو سهراپا جوانویه نه ختالّی عهیی تیا نییه
تا خوا ههزکا مه تین و با وقارو شه رمنه

خۆره تاوی روی به چه شنی کابه قیلهی عالّه مه
شه رهشی زولفی قه نارهی دلّ ته نافیی گهردنه

شاد و شیرین گفت و لفته دۆسی پاکیی و راسی یه
لای بهرهی ناپاک و بهد رو گهرزه توره و تووسنه

چه ند به ئاوا تم به قسمت بیّ بجم بو خزمهتی
بیژم ئهی ئاهوی خوتن ئهی سور گولّی شاری سنه

پیرو نابینام و ریش چهرمو له دوره و هاتگم
عهرزو حالّم ههس ئهشی گوئی به یته ئم عهرزی منه

له ۱۹ / ۱۰ / ۵۷ که یه کهمین خو پيشاندانی دزی دمه لاتداری
 پاشایهتی له ئیزان دمستی پیکرد مه لاغفور بانگه وازی له گهلی
 کورد کرد تا وه کو له و خه باته ره وایه دا به زدار و پشتیوانی
 گهلی یه گرتوی ئیزان بن چونکی به بروای شاعیر سه رکه وتن
 به سه ر دیوه زمه ی ئیستیبداد بۆ یهکیهتی هه موچین و توپژه کانی
 قهت جی به جی نابۆ .

سلاویکی پرمانا

سلاو بو خاکی کوردوستان و خه لکی زیت و وشیری
سلاو بو کورده واری بو ته واری ئه هلی دی و شاری

سلاو بو نیشتمانی جوان و شاخی بهرزو به فرینی
سلاو بو به ندهنی بژوین و کانی ساف و سازگاری

سلاو بو دیمهنی ته رزی چیا ی ز نویر و سهرسه وزی
سلاو بو شیو و دۆل و رسته تاوّل و چینی مه رداری

سلاو بو قه لبه زهی ئاوی ته لان و رزد و هه لدیری
له بنیا زیخ و چهو ده نوینی وهک یاقوت و مرواری

سلاو بو گشت دهر و دهشتی به هه شته دیمه ن و گه شتی
سلاو بو خوړخوړی روپار و میړگ و چیمه ن و داری

سلاو بو کو مه لانی خه لکی زه حه تکیش و ئاره ق ریژ
سلاوی تاییه تی بو چینی جوتیار و کریکاری

سلاو یو ئه و برا وهرزیره و ا جهرگی زموی ده دری
هه تا ژینی مه دابین کا له داهاتی زه وییو زاری

سلاو بو ئه و برا دروینه وانه ی تا کو شهو دادی
له گه ل که رخ و مفلو و داس و مه له غانه سهر و کاری

سلاو بۆ ئەو كەسەى شە تالانى ئارەق بوولە مەزرايە
دەم و لىو وىشك و تاو بردو ، پەريو رەنگى روخسارى

سلاو بۆ ئەو كەسەى ھىند ماندوۋە و كۆپرە ھەرى زۆرە
شەۋى نانوى لە تاۋى شان و پىل و ئىش و ئازارى

سلاو بۆ ئەو كەسەى كارى بزارە و دە سەكنە و بىن كۆل
گەلى ماقولترە دەست و پەلى قەلشىۋو زامسارى

لە دەستى ناسك و نەرم و سى بىكارە و تە نەل
لە سەر خەلكى بەرى دەچن و دەخون نانى مەنت بارى

سلاو بۆ ئەو كەسەى دە ژىيىنى مندالى يە فاعلايى
بە ھىزى لەش بژىو پەيدا دەكا ، پۆى شەرمە بىكارى

سلاو بۆ ئەو كەسانەش بۆ دە بژىن تا دە بژىنەن
ھەمو دەم نانى گولپەرشە و بە ھار و گەنە سەردارى

سلاو بۆ ئەو كەسەى ئىدە و مەرامى خەمەتى خەلكە
ھە مەشە يارمەتى داماوو لى قەوماۋە ئاكسارى

سلاو بۆ ئەو كەسەى ژىنى بەخت كا بۆ گەل و ھۆزى
ھە تا كو دوا ھە ناسەى بەر نەدا رىيازى رزگارى

سلاو بۆ لاۋى روژن بېرو گەنجانى بە بىر و ژىر
سلاو بۆ مىللەت و رۆلەى ئەمەك ناس و ھەفادارى

سَلَاو بۆ نووسهران و هۆنەری دُلَسۆز و تیکۆشەر
سَلَاو بۆ رېبهرانی راسته قینه و تیبی خویند کاری

سَلَاو بۆ ئیتحاد یهکیهتی گشت کۆمه لانی خه لک
له مامۆستا و قوتابی تا کو کاسبکار و بــــازاری

سَلَاو بۆ پېشه وای دینی که ری نیشاندەری خه لکه
به مهرچی کرده وهی یهک بی له گهل شیرینی گوشتاری

سَلَاو بۆ ئهو که سهی راست و نییەت پاکه له گهل خه لکی
به موو تی دانی یه پېچ و پهنا لوی ناوهشی خواری

سَلَاو بۆ ئهو که سهی جوی باوهر و متمانیه بۆ گهل
به سودی میللهتی خوێو و گهلانه تهززی ئە فکاری

سَلَاو مهرچی بوو پېشکەش به ئیوهی خوشه ویستم کرد
له مهر خوئمانهوه چهن مه تله بیکم دیتسه سهر زاری

تکا کارم له خه لکی شار و لادی کانی کوردوستان
له گوئی مه گرن قسهی کهس تا نهزانن چۆنه ئە تواری

کهسێ ئیمرو قسهی خوشه ئەگهر عهیبی بوو مه بیوشه
دهبی روون بێتموه دوینی جلۆن بوو ژین و رهفتاری

گهلێ ههن وەك برایهك دین و ده تدوینن به دُلَسۆزی
به لام معلوم دهبی سۆزی که پیوهی داوی وەك ماری

گهلق همن ئيمه ده دوینن له فملا گیره شیوینن
جودایی و دو دلی و نا کوکیان هیناوه به دیاری

گه لیکیش همن کوری روژن ، زه مانه مل کهچی کردون
ده گوژن رهنگ و رویان دینه ناو کومهل به ناچاری

له سه زمان یهکیهتی فرهزه دهبی تیکرا به جی بینین
دهبی پشت و پهنا یهک بین و بگرین دهستی هاوکاری

برای هاویشتی یه کتر بین هتا بیگانه نه توانی
بخاته نیو سفی ئیمه که لینی قین و لا ساری

ئهگهر سهرتان له هوانراوهی غغور ئیشاوه بم بوورن
به قوریانی تهوای خهلهکه خو یو بهیت و ئه شعاری

قسم هیشتا گهلق مابوو مهبستم زلار له دل دابوو
بهلام چ بکم قهلم چیدی نه کردم کو مهک و یاری

بهار

مژده باد ای ساکنان خاک پاک این دیار
زانکه بر فرش چمن خرگاه زد فصل بهار

از غریو کوس رعد و نعره باد شمال
کاخ بهمن سر فرود آرد به پای کوهسار

روضه خلد برین هرسو نمایان میشود
روی صحرا بو دهد از لاله چون مشک تقار

چون دم عیسی نبات مرده را احیا کند
باد نوروزی به امر خالق پروردگار

گوش دل را می نوازند قهقهه کبک دری
می زداید غم ، نوای قمری و صوت هزار

عندلیبان چمن با سایر مرغان باغ
نغمه شادی همی خوانند بر هر شاخسار

نشئه بخش عاشقان یعنی نسیم صبحدم
آورد همراه خود بوی عبیر از زلف یار

در چنین فصلی چه خوش باشد به کام دل دمی
با گروهی لاله رویان و بتان گلعدار

مجلس مستانه پرپا کرده در صحن چمن
بگذرانی در سرور و شادی و بوس و کنار

با وجود این همه حزن و پریشانی که داشت
نظم شد. این چند بیت از حافظ محنت گسار

جیم گهره که

گولی بی بون و بهرام دیمنی بی نرخه له لام
من گولی ئالی عهتردار و به بونم گهره که

من قسهی خوش و بزهی لیوه ده بزوینی نهشم
کهی مرو مۆچ و خولق ناحهزو مۆنم گهره که؟

دل به سهد هاوولی بی میشک و نهزان ناسره وی
هاو دهییکی وهکو تۆماس نه دیسۆنم گهره که

نانی ویشکی قهوهتی مشکه ههتا بۆم ده لـووی
پشته مه غزهی قه لـهوو چیشتی به رۆنم گهره که

قمت به کیلۆ و سیه تیر نابی زگی خۆم و منال
دمست بدا میوه به خهلوار و به تۆنم گهره که

بۆ تهسل کردنی خۆم و گهلی داماوو ههزار
سهروهتی راکفیلیر و لۆرد که ریتۆنم گهره که

کووت و شالواری ئورویایی ئیتر ناکمه بهر
را نکو چۆغه می مهزم و دمستگری خۆنم گهره که

له ته ماشای شق و تۆپ بازی ئوله میك وه رهم
خۆقه خۆقی کهل و گامیش و شه قۆنم گهره که

بۆ ئەوێ رازی دەروڤم بە خەڵک راگەیه‌نم
دوو بڵیندگۆی مەزن و مایکرفونم گەرەکه

من له رۆژنامهوه ئەخباری سه‌حیح نایه‌ته‌ گوییم
راد یۆش لوتقی نییه‌ - ته‌لفیزیۆنم گەرەکه

خواردنم که‌م بووه‌ چهن هه‌فته‌یه‌ گیراوه‌ مه‌ده‌م
پێپسی سارد و سوپن ئاپ و سیفۆنم گەرەکه

حافزم نیمه‌ به‌ ماکینه‌ وه‌شۆرم جل و به‌رگ
رقه‌ سابونی مه‌راغه‌ و ئه‌سپونم گەرەکه

به‌هاری ١٣٥٩

سیفۆن = نو‌شابه‌یه‌ که‌ وه‌ک پێسی به‌ زمانی کوردی عێراق
شەقۆن = به‌ زمانی مه‌هابادی شاخ تی هه‌لدانی مانگا

له‌ خویندنه‌وه‌ی ئه‌سپۆن بۆ وه‌زنی شیعهر به‌ سهر هه‌مزه‌و
زه‌ نه‌ی سینه‌ که‌ بخویندریته‌ وه‌ -

گولہ کم

گولہ کم بۆ گولی روت عاجز و ماتم به غهوس
تا کو زیر گل ده خريم هر به تهماتم به غهوس

وهره ئاواتی دلم شوق و روناکی مهزلم
من که تۆم لانهبی بی سهر و سه باتم به غهوس

تەر بیی لیوی به بارم له زنهی شیوی مه مان
وا ده زانم که له سهر ئاوی حیاتم به غهوس

روم بده یتی له جیهان به خته وهرم تاجی سهرم
ده ست دريژ و مهزن و میری ولاتم به غهوس

بیئت و لیم توره بی گریانه به شم چاره رهشم
هر هه مان چاو له دمس و بی دمه لاتم به غهوس

زۆر نه خوش و که له لام ئهو دمه نادیا ری له لام
باوی شادی و نه شمه کاتی له لاتم به غهوس

رهمنی ترین روژی ژیا نی منه دور که وتتی تو
خوشه خت تر به شهرم تا له په ناتم به غهوس

پی له ماللم مهربه شهرته به شانازی یهوه
حازری خزمهتی ئهو کهوشه له پاتم به غهوس

گوله کم جوړی له قا خونچه گولی باغی سه فا
بولبولی شیت و ټهینداری له قاتم به غهوس

بمه زیندانی جفا بگره ټامیزی وه فا
به سهر و مالوه قوریانی وه قاتم به غهوس

روژی من رمش مه که چه شتی ولی دیوانه دمخیل
پر له ناکامی دمی گشت دم و کاتم به غهوس

بیمرادانه مه گهر دست ده مه که شکول و عه سا
ویل و شهیدا بم هتا ماوه حه یاتم به غهوس

ټمه ټاواتمه هرگیز له په نای تو نه بزموم
تاکو دوايي ته مهن و ومخت و سعاتم به غهوس

تاشه کوتیک و حمسیر و خهوی سهر باومشی یار
وا ده زانم که له ناو کوشک و قهلاتم به غهوس

شوخی شیرین وهره لام تاوی نه خوشی دمی نوم
دست له دستم ده بللی : همسته شیفاتم به غهوس

ټاهو نالین به سه لوقمانی ویسالت له کنه
دردی دلداریه خستوتی ده واتم به غهوس

عیش و ټازاری لشم دهرکه به ماچیکی دست
شه که تی کولمی گهش و لیوی نه باتم به غهوس

به زهیت بی به منی چاره‌پیش و پیر و که‌ساس
حافزم موسته‌حقی خیر و زه‌کاتم به‌غسه‌وس

زستانی ۱۳۵۸

زنجیره

ئەو بەزە لە بارەت کە دەلۆی خەلقى چنارە
بەو پرچە درێزانە وە لێم بۆتە قەنارە

زنجیرە سینتۆیە مەگەر پەلکەمیی شۆرت
بۆ گرتن و خنکانی گەلی کوردی هەزارە

بۆ کوشتنی تیکراییی چ چالاکە مژۆلت
لەم خەلکە کە چەوساوە لە ژێر باری پەزارە

وەک بەندی قزل قەلە دەمچێ چالی چەنە تۆ
هەر چی چو بەشی جەزە بەیە قەمچییە دارە

ئەگرچە کە فەرمانبەری ساواکی بـرۆتـ
دیلی دەمی ئەو رو رەشە زیاتر لە هەزارە

کیژت کوشتووە و شاهیدی خوین خۆرییە لیوت
نینۆکی دەمی شت کە بە خوین دا چوووە دیارە

توزی بەزەیی نایە بەوانە کە لە تاوت
ویلن لە دەر و دەشت و جۆیان کیو و نزارە

شعریکی بے نشان

نه فام و همزه ئیژن پیاو به پاره ژیر و ماقولّه
بهلام پیاوی به بیر و ژیر ئهوی پئی هیج نمب پوله

له لای به عزى تهوى کوشكى همبو فورتى له بن پښو
په سندی خه لکه زانایه قسه جی گیر و مه قبوله

ټموی لای گهل به قه‌در و قیمته با پیت بلیم کویه
که سیکه خوی و ملا ناوه به کاری خهلکی مه شغولنه

نه جابيت كرده وهى جوانه رووالمت بو فريو دانه
ته گهر بو سودى شهنسى بى سمولدش ههر وهكو پولّه

دہ بینی گھر تہ ماشا کہی بہ دیققت سمیری دنیا کہی
لہ بو پر کردنی گیرفان و ورگہ ثم جم و جولہ

به پیری بیتق داریک بی چه مینی ره نگه بیشکینی
به لام هر جونی مهلت لق بو وی دینی هتا شوله

مولافاتی که سبک کونترین ثاواته هی هاتنه
نه من لیبره له کوردوستان ده ژیم و ئه له دزفوله

مہلہ گومی سیاست حہ ستہ مہ حافز مہجۆ نیوی
گہلی پسروری تیا خنکاوہ بی ئامانہ زور قولہ

پائیزی ۱۳۵۸

ناحلهز و جوان

تا بژیم تیٔ ده بږم خاوهنی جوانی و ده سه لآت
چاوی ئاوات و هیوام ئهی گولی سهرتویی و ولآت

دا ده مرکئی کولی دل تاویکی ریٔ خم چده بیٔ
به سهری نوکی زمانم له بنی په نجهیی پات

روژی هه لکهوته ده جا بی گوله کم تیٔ راکم
له ترؤ مبیلی فیداکاری بهرمو کوږی خبات

لیٔ ده بهم جاری به بیٔ ده نگی نهچی بیکهیه قاو
نیوی هاوکاری له گهل شورشه کی

یاری شیرین ده وهره تا زووه تا لیٔ نه چووه
ته مهنی جوانی بژین پیکهوه تا کهی به ته مات

گیانه کم خؤ تو هزار جار پترت داوه به من
قه ولی بی کرده وه هر وشکه تریم به هیوات

که نگی بوم دا ده که نی خؤمی به سر دا کیشم
که وشه کهت ماچ کم و سر دانیمه بهر پیٔ کز ومات

لیٔ نهچی ره نکه له بهر ته نگی ئه شق بؤ ته رکم
ده سته نهرم و شله کهت بازنه ئازاری نه دات

توندو تیزی به سه بۆم تیل که دها لوی را دم
به سَمیل گهسکی دم ئهو ئوزه له سهر شانی که وات

تو له سهر ئهو رقه بی تیک ده چه قینین له پرا
من له پیت درکی مژول تو له دلم تیری نیگات

ههر نهبی تاقه یه کیکم ده یه با خۆم نه کوژم
لهم ههمو ده سره که پلای ده سری دم و لیوی نه بات

بیلله خاوی که مهوه رهم بووه سندوقی سهرت
باری لیوم به تکهی ئارمه کهی سهر گونات

پاش و پیش ههر یه که بو من که مه به ستم چونه
زهرده لیمو چووه نار ده ستمهوه یا پرچی سیات

ههر له لای تویه ئهوهی من ده مهوی توای کیشم
خۆلی بهر پیت له چاوم کرئ روناکی ده کات

ههز ده کهی جارئ بزیم بۆم وهره پیش با توای نیتم
دم له نیوانی مهم و سینه ومخۆم ئاوی چه ییات

نایه لم بیشی وهره پیشی ده با بۆت تیخهم
ئهم دوو ئه نگوستیله ئالتوته ٥ له قامکت به خهلات

ده وهره گیان و قهومت تاوی ئه وهره بگره به وهت
نهمزی ده ستم به سهری په نجه نه خۆشم که له لات

من که خوم ناوخته پیناوت ته توش بوم فش که
قولی راستت بخه مه باسکم و دهرچین له ولات

با بکم توبه له سهر ده ست و ئیتر دای هیلم
ریشی بوزم بیمه سالکی بیهر کوشک و سهرات

تا کوتم کوانی؟ بللی هانی دلیم مه شکینه
حافزم موسته حقم چاو له دهسی توم هه مو کات

جوانی توی دا له محک ناحیزی من بوم دهرکه ویت
تهوی جوانان هه یانه به تنیا هیه لات

(ئهم شیعرانهی سالی ۱۳۵۰ هونیه تهوه و سالی ۱۳۵۹
ئهم دو شیعرانهی خواریی لۆ زیاد کردوه)

گۆله کم بویه نهشت سازه ده لیئن چاکت دا
ئیمتیحانی شەشی ناوهندی بژی مامۆستات

خۆت کهمقی شل که سهرت داخه دهبا پیتتهوه نییم
دوو زهرو کۆلمی گهش و چالۆ چه نهت زیپکه نه کات

له فارسیش دا ته سه دی توسی لم شیوه شیعرانهی
به شیوهی ناحیز و جوانی هیه .